

Szép chanukkát kívánunk!

A MAGYARORSZÁGI ZSIDÓ HITKÖZSÉGEK SZÖVETSÉGÉNEK LAPJA

VALLÁSI ROVAT

Chanuka – Kultúrák harca

Chanuka a fény ünnepe, amikor a zsidóság azt ünnepli, hogy sikerült megőriznie identitását az erőszakosan terjeszkedő görög kultúrával szemben. Érdekes, hogy éppen a fény ünnepeket nevezzük, pedig lehet, hogy mai nyelven inkább az asszimiláció ünnepeként nevezhetnénk. A fény, az értelem világszága az a motívum, amit a tudományokra összpontosító görög kultúra a magáénak érzett, a zsidóság azonban mégis a sötétséggel azonosította az általuk félmjelzett időszakot. A hagyomány szerint amikor a Tóra a Teremtés előtti állapotról beszél, akkor utal arra a négy számúzésre (gálat), amit a zsidó népnek el kell szenvednie: „És a föld megdöbbentően ijesztő volt, és sötétség volt a mélység színén, és az Örökkévaló szelleme lebegett a vizek felett.” (Mózes 1., 1:2) „Megdöbbentően” (tohu) – ez Babilónia. „Ijesztő” (bohu) – Perzsia és Médea. „Sötétség” (chosech) – Görög Birodalom. „Mélység” (tehom) – Róma. „Az Örökkévaló szelleme lebegett” – ez lesz a messiási kor. (Berésit Rába 2:4)

Miben áll a görög „felvilágosodás” sötétsége? Abban, hogy ki akarták oltani a zsidóságban meglévő világszágot. Ezt mondták: „Irájtok egy ökör szarvára, hogy nincsen részünk Izrael Istenében.” (ibid.) Azon az áron akarták elterjeszteni a kultúrájukat, hogy a többi, meglévő, ősi, „barbár” kultúra szűnjön meg. Így lett a chanukai gyertyagyújtás a megmaradás jelképe: bármilyen nagy is kint a sötétség, mi őrizzük az apró, látszólag gyenge, pislákoló fényeket. Ez a mi győzelemünk, amiért Chanuka napjait a „dicséret napjává” tettük. Mert a mi számunkra az számít dicséretes győzelemnek, hogy nem győztek minket le. Ami valóban csoda volt, mert a történelem minden szabálya szerint ha egy hatalmas világbirodalom hadserege harcol egy kicsi, gyenge nép ellen, akkor le kell győzniük.

A görögök tehát azt gondolták, hogy az ő kultúrájuk „felsőbbrendű”, ezért azt akarták, hogy az maradjon meg, és minden más szűnjön meg. Ők a hadi erejüket akarták használni igazságuk bizonyításához. De őszintén fel kell tennünk a kérdést: vajon ki az, aki nem így gondolkodik? Ugyan manapság a tolerancia, a békés egymás mellett élés a megfogalmazott cél, de a lelke mélyén mindenki azt gondolja, hogy nekem van igazam, és mindenki más téved. Nincs is olyan vallás, ami ne azt hirdetné, hogy az ő híveinek van igazga (emiatt nem is hibáztathatunk senkit, hiszen ha nem gondolja komolyan, akkor minek is mondaná?). Mi, zsidók is úgy képzeljük el az ideális jövőt, hogy a világ minden népe felismeri az Örökkévalót, és megérti, hogy végig a zsidóknak volt igazuk. Akkor miben különbözünk mi a görögöktől?

Kétféle forrása lehet annak, amikor egy ember meg akarja győzni a másikat a maga igazáról. Az egyik

az, hogy ő maga is érzi belülről a saját gyengeségét, és kívülről keresi a megerősítést. Ha sikerül másokat meggyőznie, vagy bármilyen eszközzel a maga oldalára állítania, akkor azzal csillapíthatja saját nyugtalan magabizonytalanságát. A másik, hogy valóban igaza van. Ekkor többféle oka is lehet arra, hogy másokat meggyőzzön, például hogy jól érzi magát az igazság ismeretében, és másokkal is szeretné megosztani ezt az érzést. Vagy hogy fáj neki látni, hogy az emberek tévúton járnak. De az is lehet, hogy józanul szemléli a világot, és látja, hogy ki, mikor és milyen mértékben „vevő” az üzenetére. Ha úgy látja, hogy nincs meg a befogadókészség, akkor nem akar meggyőzni senkit.

A zsidók a történelem során sosem azzal tűntek ki a többi nép közül, hogy győzködni akarnak másokat, hogy térjenek zsidó hitre. Hanem azzal, hogy megmaradtak zsidónak, minden külső nyomás ellenére. Ez a belső magabiztoság jele. Kultúrák jönnek-mennek, de a zsidó zsidó marad. Ez bosszantó érzés lehetett a gö-

rögöknek, akik azt érezték, hogy egy új és felvilágosult gondolkodást hoztak el a világ számára, de a zsidók ebből nem kérnek. Nekik ott vannak a több ezer éves könyveik, régi papírok, régi nyelven, régi betűkkel írva, telis-tele új és aktuális gondolatokkal. Hogyan is gondolhatják a görögök, hogy ezzel versenyezni tudnak?

Ez megmagyarázza, miért ünnepeljük mi győzelemként azt, hogy nem győztek minket le. A látszat az, hogy ez nem több, mint önvédelem, létfenntartás, valójában azonban az ilyen győzelem bizonyos szempontból még értékeesebb is, mint egy látványos, támadással és hódítással járó győzelem. Ugyanis láthattuk, hogy e mögött a belső tartás, a hitünkben való bizonyosság van, ami – ahogyan azt a történelmünk bizonyítja is – évszázadokon keresztül átvél. A zsidóság megmaradt minden időben, és ennél nagyobb győzelem nem létezik.

Szántó-Várnagy Binjomin Zeév
binjomin.hu

Dohány-chanukka

2015. december 6-án, vasárnap, délután
15 órakor a Goldmark Teremben ünnepi gyertyagyújtás.
Dr. Frölich Róbert ünnepmélntatása.

Vidám műsor

Masa Anita, Zsolnai Júlia, Garai Róbert, Kertész Péter,
Masa Tamás, Csányi Sándor közreműködésével.
Műsor után ünnepi fánkkal várjuk kedves vendégeinket.

Hegedűs-chanukka

Időpont: 2015. 12. 10., csütörtök, 17.30

Program:

Csokor zsidó slágerekből
Gécci Dorottya műsora
Heilig Gábor
és zenekara kíséretével,
és az elmaradhatatlan FÁNK

Hunyadi-chanukka

A Hunyadi téri és a Scheiber Sándor utcai körzet közös rendezvényét a terézvárosi önkormányzat nagyvonalú támogatásának köszönhetően a Hunyadi tértől 2 percrenyire, a VI. ker., Eötvös u. 10. sz. alatti Közösségi Házban tartjuk az első gyertya meggyújtásának napján, vagyis december 6-án, 18 órától!

A programból:
• gyertyagyújtás

- ünnepmélntatás Darvas István rabbittól és Fináli Gábor h. rabbittól
- elmöki üdvözlés
- Benjámin-óvodások (Böcskei Andrea óvodapedagógus betanításában)
- Garai Róbert előadóművész (és vendége) vidám prózái
- Zucker Immanuel (vendég)kántor
- Béjñ Hájámim zenekar (Gacsályi Róbert és Schafranek József – dob, Fekete Tamás és Tóth Tivadar – gitár, Lajos Péter – billentyűs, Fináli Gábor – ének.

Kérjük, részvételi szándékukat jelezzék e-mailben (bzsh.hunyaditer@hdsnet.hu vagy hajdu.marianne@gmail.com) vagy sms-ben: 06-70-620-5626.

A hagyományoknak megfelelő vendéglátással várja az érdeklődőket a két zsinagóga vallási és világi vezetősége, közössége!

HANUKKA DÉL-PESTEN

KONCERT ELŐADÓK:

AZ 5 TESTVÉRBŐL ÁLLÓ HAMSA ZENEKAR
ELŐADÁSÁBAN TRADÍCIONÁLIS KLEZMER,
SZENVEDÉLYES KELETI DALLAMOK, KESERÉDES
LATIN BALLADÁK, TÖBB ÉZER ÉVES HAGYOMÁNYOKAT
MEGIDÉZŐ LITURGIKUS DALOK EGYEDÜLÁLLÓ JUDEO
FOLK-ROCK HANGSZERELÉSBE ÉBRESZTIK FEL A
MÚLTAT A MA EMBERE SZÁMÁRA.

&

JAKAL ZOLTÁN
KÁNTOR

2015. DECEMBER 13. 18 ÓRAI KEZDETTEL
TÁNCICS MIHÁLY MŰVELŐDÉSI HÁZ
1238 BUDAPEST, GRASSALKOVICH ÚT 122-124.
BELÉPŐJEGY: 800Ft
MINDEN KEDVES VENDÉGÜNK 2DB FÁNKOT ÉS
EGY POHÁR ÜDÍTŐT VAGY BORT KAP AJÁNDÉKBA.

Zuglói chanukka

December 6-án,
vasárnap délután rendezzük
hagyományos ünnepségünket.

Kezds: 1/2 4-kor

Fellép: KOLTAI RÓBERT
színmművész
és DARVAS FERENC
(zongora)

Cím: 1146 Bp., Thököly út 83.

Szeretettel várja Önöket,
barátaikat és ismerőseiket
egyaránt:

Kardos Péter és Gerő Péter
főrabbi elnök

BZSH: Eggyel szaporodott, eggyel (majdnem) csökkent

A maratoni, közel hatórás közgyűlés a vártnál érdekesebb eredménnyel végződött.

Elsőként két körzet jogállásáról döntöttek. Felvették a BZSH körzetei közé a Scheiber Sándor utcai – korábbi nevén Rabbiképző – zsinagógát.

A Vasvári Pál utcai zsinagóga kérdése nagy vitát váltott ki. A közgyűlés végül azonban hiába döntött úgy 30 igennel, 8 nemmel és 11 tartózkodással, hogy változzon meg a Vasvári-körzet jogállása, ez nem történt meg, mivel az Alapszabály nem egyszerű, hanem minősített többséget ír elő erre az esetre. A téma azzal zárult, hogy a BZSH vezetősége 2016. január 15-ig újabb közgyűlést hív össze, amelyen lehetőség szerint végleges döntés születik.

Ezt követően időközi választás zajlott a Számvevő és Számvizsgáló, valamint a Választási Bizottság még üresen álló pozícióiba. Az első körben bekerült a Választási Bizottságba Peccol Sándor, a Dohány utcai körzet jelöltje. A második fordulóban a Számvevő és Számvizsgáló Bizottságba két új tagot választottak meg: Rosenfeld Sándor és Sárközy Gyula kapott felhatalmazást. Végül a Választási Bizottságba került: Klein Miklós, Klopfer Dávid és Medgyesi Tibor.

DOHÁNY-ZSINAGÓGA

Mesékkal kezdődött, koncerttel végződött

Nagyszabású jótékonyági koncerteknek adott otthont a Dohány utcai zsinagóga. Az elsőt, a délutánt – „Sokszínű mesékkal kezdődik a mulatság” – Halász Judit személye, meséi, éneke fémjelzte. A gyermekeknek és gyermeklelkű felnőtteknek szóló zenei eseményre alacsony helyárakat biztosítottak, hogy bárki számára elérhetővé váljon. Hab volt a tortán, hogy az Élet Menete Alapítvány az előadó előszavával, Sokszínű mesék címmel mesekönyvet adott ki, melyet a helyszínen minden gyermek megkapott.

Az esti program – „Müller Péter Sziámi és vendégei” – előtt másfél-két órával már kigyűző sorok vártak a bejutásra. A zenészek és a magyarra fordított Leonard Cohen-dalok nagy vonzerőt jelentettek. A beeng-

dés a biztonságiak és az Élet Menetei önkéntesei segítségével gyorsan és rugalmasan zajlott.

Néhány mondat az AndFriends weboldaláról idézve, ezzel kicsit bemutatva őket azoknak, akik nem tudják megfogalmazni – csak szeretni – azt a stílust, amit ők képviselnek. Tehát: ez a formáció „klasszikus alter supergroup. A magyar könnyűzenei Underground java. Körülbelül 1980 óta a legjobb dalok messze a mainstreamen kívül születtek. Autentikus előadásban koncertjeiken hangzanak el, méltán vonzva telt házakat. Sok szám az énekes-szövegíró Müller Péter Sziámi nevéhez kötődik”.

A telt házas koncert Gordon Gábor, az Élet Menete Alapítvány magyarországi vezetője üdvözlő szavaival, gondolataival vette kezdetét. Idézzünk belőle.

„Az alapítványunk által szervezett megmozdulásokon minden évben – vallási hovatartozásra való tekintet nélkül – több tízezer ember vesz részt Budapesten, Lengyelországban és Izraelben.” Gordon Gábor hozzátette: „2015. április 12-én ismét több mint negyvenezer ember vonult végig fővárosi emléksétánkon, a budapesti Élet Menetén, melyet többek között Ronald S. Lauder, a ZSVK elnöke is megítzelt, és emlékezetes beszéddel gazdagított.” Majd így folytatta: „Említhetném alapítványunk oktató jellegű vándorkiállításait vagy utazó vagonkiállításunkat, utóbbi egy interaktív kiállítással alakított marhavagon, és százezrek nézték meg az utóbbi évek során. Büszkék vagyunk tematikus tolerancia-mesekönyvünkre is Halász Judit előszavával, vagy a tinédzsereknek szánt komputerjátékunkra, amely arról szól, milyen veszéllyel jár a múlt tagadása, a jelen újnáci veszélyeinek bagatellizálása.”

Aharon Tamir nemzetközi igazgató (Kálmán Zsuzsa tolmácsolásával) elismeréssel szólt a magyarországi Élet Menete Alapítvány tevékenységéről: hogy emlékezett és emlékezik, tanulmányozva a múltat, hogy a jellel és a jövővel tisztában lehessünk. Az 54 tagország nevében köszöntötte a megjelenteket, akiknek célja, hogy a 71 évvel ezelőtti események soha többé ne ismétlődjenek meg.

Ezt követően a zenészeké és vendégeiké volt a színpad. Müller Péter Sziáminak a számok közt elhangzott gondolatait egy csokorban osztom meg az olvasóval. A sokoldalú, zseniális művész, MPSZ beszélt Leonard Cohen színes egyéniségéről, majd arról, hogy a dalaiból 10 éve elkészült válogatás („Barátok”) is inspirációt nyújtott ehhez a rendezvényhez. Hozzátette: jó néhány friss fordítással ki kellett egészíteni. Ebben nagy segítségére volt Domonkos Péter versszerű munkája, amit persze zeneileg előadhatóvá kellett átdolgozni. MPSZ megfogalmazta a „Cohen-jelenség” lényegét: nagyon lehet szeretni...

A vendégénekesek bemutatása után elkezdődött a koncert (a zongorát és a szintetizátort időnként vendégkísérők vették igénybe), és néhány kakukktójas kivételével jól ismert és sosem hallott Cohen-számok hangzottak el, mint a Porgy és Bess prólogja, a Nem volt minden pontosan úgy Szakcsi Lakatos Béla kíséretével, a rövidített Halleluja is, a Gyógyítson, Rátóti Zoltán előadásában és gitárkíséretével a Mint egy régi..., Hernádi Judit interpretálásában a Madár a dróton, Jávori Fegyva (zongora+ének) pedig a Ki tűzben lobog című dalt adta elő.

A fantasztikus hangú harmonikás, Szabó Ádám volt a lelke a Nincs oly szó című számnak, az Irány Manhattan volt az a dal (MPSZ), amelynek mondanivalója még mindig aktualitás, majd felcsendült (nem Cohentől) MPSZ+vokalista előadásban a Szeretni még. Eszenyi Enikő (Farkas Ferenc zongorakíséretével) egyik kedvencét, az Életrajzt adta elő. Tolesvay László énekelte és gitáron játszotta a Suzanne című dalt, majd következett Szulák Andrea az Együtt nem léteztünkkel, Stohl András pedig a Nem felejttem el című Cohen-számmal. Novák Péter önmagát kísérvé a Zárórát énekelte. A két utolsó számot, a Gyémántokat s A jövőt, MPSZ-től hallhattuk.

A zenekar tagjai és a négy vokális lány bemutatását követően az előadók közösen énekeltek el a finálét, a teljes Halleluját, ráadásánként pedig két saját szerzeményüket, a Kicsi kő és a Mi már leszoktunk róla című számokat.

Remek este volt, olyan esemény, amelyre érdemes lesz visszaemlékezni, köszönet a lehetőségért az Élet Menete Alapítványnak, az önkénteseknek, valamennyi fellépő művészeknek, valamint mindazoknak, akik bármivel hozzájárultak a program szervezéséhez és lebonyolításához.

GJ

Körzeti kitekintő

Szeged

Véget ért a XI. Szegedi Őszi Zsidó Kulturális Fesztivál. Agyal mellett címmel Presser Gábor és Rúza Magdi közös koncertjét hallgathatta végig közel 1300 szegedi és Szeged környéki rajongó az Új Zsinagógában. A dalok nagy részét együtt adták elő, s néhol a zsidó, a klezmerzenéből is hallhattunk dallamokat. A nagyérdemű „Vissza! Vissza!” kiáltásokkal búcsúzott tőlük. A program a Gag Kft. szervezése volt a zsinagógában. A vállalkozás egész fesztiválunk legfőbb szervezője volt.

A jeles kántor, Nógrádi Gergely gyermek-, felnőtt-, ismeretterjesztő könyveit és hangoskönyveit mutatta be a fesztivál érdeklődőinek, s az irodalmi program mellett pénteki és szombati istentiszteletünkön is közreműködött. Tehetsége egyedi és utánozhatatlan, úgy a zenében, mint egyéni stílusú írásaiban, sőt, még a hallgatóságot megnyerésében is.

Reméljük, sokszor találkozunk majd vele.

A huszadik Szegedi Izraeli Vacsoraesten 280 fő ünnepelt velünk. A többséget a vallásilag nem hozzánk tartozók adták, igazolva a már az első vacsoraest után a sajtóban megjelent cikket: Szeged élhető, befogadó, elfogadó, szerethető város, ahol a magyar emberek vallástól, kultúrától, politikától függetlenül megértik egymást. Az estet megtisztelte jelenlétével Ilan Mor, Izrael állam nagykövete, aki – mint bevezető szavaiban mondta – negyedszerre tapasztalhatta azt a szolidaritást, egyetértést, ami Izraellel, a zsidósággal szemben megnyilvánul Szegeden. Reményét fejezte ki, hogy a világ, Európa, Magyarország és a város kincse, a 112 éves zsinagóga most már tényleg megújul, és sajnálatát fejezte ki, hogy az újjáavatató ünnepségen már nem lesz itt mint nagykövet. Örvendetesnek találta a város vallásainak együttélését, az önkormányzat, a politikai pártok, a cégek, az egyetem együttműködését.

Szegedi vacsoraest. Ilan Mor löchájimmal köszönt

Üdvözölte a rendezvényt a kormány nevében Takács Szabolcs miniszterelnökségi államtitkár, IHRA-elnök, aki hatalmas értékek itélte Szeged és Debrecen példáját, amit az elmúlt időszakban személyesen is megtapasztalt. Részt vett a vacsoraesten Bárándy Péter korábbi igazságügyi miniszter, Szabó Gábor, az SZTE rektora, Kozma Gábor, a Hit Tudományi Főiskola rektora, Nemesi Pál, a CSMKK elnöke, Ujhelyi István (MSZP) EU-parlamenti képviselő, B. Nagy László (Fidesz-KDNP) és Heringes Anita (MSZP) országgyűlési képviselők, Heisler András Mazsihisz-elnök, Kunos Péter ügyvezető igazgató, Szabó György Mazsók-elnök, Ács Tamás BZSH-elnök, Tordai Péter, Róna László, Goldmann Tamás, Friedmann Tamás, Sándor Péter hitközségi elnökök, valamint vállalatvezetők, önkormányzati képviselők, professzorok, orvosok, ügyvédek, művészek – köztük Gyüdi Sándor színház-igazgató, Szecsődi Ferenc hegedűművész, Kerek Ferenc hegedűművész –, újságírók és számtalan, sokadjára visszatérő szponzor és vendég. Megjelent Eli Keidar, a Keren Hayesod képviselője. Kö-

szöntötte a hagyományá vált, kiemelkedő nivós fesztivál csúcspontját képező vacsoraest résztvevőit a város nevében Kozma József kulturális bizottsági elnök. Láthatunk a közönség soraiban Bécsből, Zürichből, Budapestről érkezett vendégeket is. Velünk volt a 94 évesen is még aktív, holokausztúlélő Varró Vince professzor is.

Az esemény elején adta át Markovics Zsolt főrabbi a Löw Lipót- emléklapokat Farkasvölgyi Frigyesnének, a Medicina Könyvkiadó vezérigazgatójának, Gellért Ákosnak, a Naturtex vezérigazgatójának, a Löw Immanuel-emléklapokért Juhász J. Pál ny. hitközségi hivatalvezetőnek, Neumark Zoltán zongoraművészek és a McMillan & Baneth Kft.-nek többéves támogatásukért, segítő munkájukért pályázataink kimunkálásában. A vacsoraest során – a jubileum alkalmából – megemlékeztek Gregor Józsefről, aki a Szegedi Magyar-Izraeli Baráti Társaság tiszteletbeli elnöke volt, az estet megálmodó kezdeményezőkről, Pollák Lászlóról, Gráf Imréről, Lednitsky Péterrel, és köszönetet mondtak az azóta is minket támogatóknak, cégvezetők hosszú sorának.

Nógrádi Gergely a Hegedűs a háztetőn Ha én gazdag lennék... c. dallamát énekelte el óriási sikerrel. Ezt a számot korábban minden évben Gregor József, a híres operaénekes adta elő. A zsidó táncaival dínyertes Akropolisz Táncszínház táncolt, Klein Judit énekművész énekelte, majd jött a kóser szilvapálinka, a zsidó ételek, ropta a közönség a Dollár Boys zenéjére, s nem maradt el a tombola sem, Macskássy Izolda festőművész fődíjával. Szép este volt.

Ezzel azonban még nem zártuk le az évet, hisz novemberben, decemberben is lesznek könyvbemutatóink, köztük Dési János, Varga Papi László, Rubin Eszter új alkotásaival.

Rubin korábbi kötetét (Barhesz) Csákányi Eszter mutatja be monodráma formájában. Nem marad el a hagyományos chanukka-est sem.

A rendezvénysorozat példa az együttélésre, egymás megbecsülésére, értékeinek elfogadására, lehetőség kultúránk, a zsidó kultúra hazai befogadásának igazolására.

L. A.

Szeretkórház

Vájéró szombatján a Szeretkórház zsinagógájában ünnepélyesen hívták fel a tórához a 90. születésnapját ünneplő tanítót, Mózes Imrét, akit előző este, erev sábeszkor, Deutsch László főrabbi köszöntött, kérve a Mindenható, hogy továbbra is őrizze meg az ünnepeltet jó erőben, egészségben, bis hundert und zwanzig!

Mózes Imre meghatóan mondott köszönetet a Sechehejonú áldással elsősorban a Mindenhatónak, aki segítette megérni neki ezt a napot, valamint a közösség tagjainak, akik elhalmozták jókívánásaikkal.

Mózes Imre, aki ma is szerény, nagyon vallásos ember, szegény sorsú, vallásos, ötgyermekes zsidó családban született Budapesten. A második világháború alatt munkaszolgálatos volt. Végigszenvedte mindazt, ami neki is és sorstársainak is kijutott. Szüleit és két testvérét elvesztette a ortodox zsidó hitközségnél, a Dob utcában a héderben, később a jesivában is tanított.

Sokan élnek szerinte a világban, akik kisgyermekként egykori tanítványai voltak, és ha említik őt, akkor áldják a nevét, mert nemcsak tanította őket és szeretettel volt irántuk, hanem odafigyelt rájuk, és ha tehette, egyengette életüket.

Mózes Imrét, a tanítót, kórházi szobájában ma is felkeresik mindazok, akik ismerik, szeretik és tisztelik.

Hittanverseny a Hunyadin

A Hunyadi téri zsinagóga vallási vezetője, *Fináli Gábor* 7–17 év közötti gyermekeknek-fiataloknak Tízparancsolat címmel vallásunkkal, hagyományainkkal kapcsolatos ismereti, felkészültségi versenyt hirdetett.

Korábban, 12 éven át, Talmud-tóra címen rendezett hasonló megmérettést *Bárné dr. Pollák Zsuzsa*, férje, *Bár Vilmos* (zcl) emlékére.

Az akkori kuratórium elnöke *Domán István* főrabbi (zcl) volt: felkészített, irányított, és vezette az eseményt. A két elnökhelyettes a névadó barátja volt. A zökkenőmentes lebonyolítás, a vendéglátás és a nyertesek díjazása *Pollák Zsuzsa* nevéhez fűződött. *László Miklós* (zcl) elnöksége idején is minden alkalommal megjelent mások mellett *Gervai László* elnök és felesége, *Spitzer Mariann* is.

Bár Vilmos a természettudományok és vallásunk ismeretanyagának egyidejű elsajátítását különösen fontosnak ítélte, ezért arra készült, hogy alapítványt hoz létre, amelynek célja a talmud-tóra megszerettetése. 1991-ben váratlanul halt meg, tervét özvegye valósította meg.

Nos... a verseny vasárnap délelőttjén megtelt a terem gyermekekkel, szülőkkel, felkészítő tanárokkal és érdeklődőkkel. Természetesen *Bárné dr. Pollák Zsuzsa* (aki a közelmúltban vehette át gyémántdiplomáját) volt az, aki minden részfeladatot megnézett, meghallgatott, mindenre odafigyelt, és később látható elégedettséggel nyugtázta a gyermekek felkészültségét, tudását.

Először *Gervai László* elnök mondott köszöntőt, méltatva *Bár Vilmos* érdemeit, kicsit felelevenítve a korábbi hasonló eseményeket.

Fináli Gábor h. rabbi szólt a hamarosan 120 éves zsinagógáról, majd bejelentette, hogy hagyományfelelevenítési szándékkal a jövőben rendszeresen rendeznek majd ilyen és ehhez hasonló programokat. Ismertette a verseny menetét, annak lényegét, szándékát, hozzátéve, aki a törával foglalkozik, az nem veszíthet. Szóljon ez a délelőtti egyben *Bár Vilmos* emlékének fenntartásáról is, hangsúlyozta.

A felkészítő, kísérő pedagógusok *Rév Katalin Hanna* (Lauder és a Scheiber-körzet – talmud-tóra), *Miklós Dóra* vallásoktató, valamint *Breuer Ábrahám* és *Györffy Gergely* (Music Yeshiva) voltak.

Büti István és *Sugár Sára* az Abacusan Stúdió sokéves versenyszervező tapasztalatával – az együttműködésre, csapatmunkára, a feladatok kreatív megközelítésére inspirálva – számítástechnikai háttérrel segítették a gördülékeny lebonyolítást.

Három csapatban, véletlenszerű sorsolással alkottak kis közösségeket a gyermekek.

Az írásbeli (teszt) és a kreatív feladatsor (különleges kirakós játék a jeruzsálemi Szentély vagy a sivatagi sátor makettjével) megoldása a zsinagógában zajlott, majd a közösségi helyiségben kivétítve, számítógépes program segítségével (*Sugár Sára*) négy témában (Izrael, Ósápák, Kóserság, Vegyes), az alefbét betűk számértékének megfelelő nehézségi fok kiválasztásával adtak a kérdésekre választ a fiatalok.

Szinte mindenki 19–25 pont között teljesített (30 pont volt a maximum), a végeredmény akár 1–1 ponton is múlhatott.

Ebéd után került sor az értékelésre – eközben a rabbi kérdéseket tett fel –, majd a kísérők és a szülők együtt énekeltek, természetesen a „hangadó” *Breuer Ábrahám* karnagy volt.

Végül lassan sor került a várva-várt kihirdetésre, melyet megelőzően *Büti István* számolt be a verseny során általa tapasztaltokról, majd *Bárné dr. Pollák Zsuzsa*, *Fináli Gábor* h. rabbi, az elnök – *Sugár Sára* összegzését követően – átadták a *Bár Vilmos* Emlékverseny díjait.

A teszt eredményei: első helyezett *Hídvégi Alfréd*, másodikként *Lóczy Samu* végzett. A három harmadik *Závory Zsolt*, *Paskesz Shai* és *Gál Áron*, a két negyedik *Tarkanyi Gottfrid* és *Papp Hanna Liza* voltak. *Kárpáti Sára* és *Rajnai Rozi* ötödikként végzett, *Radnóti Miri*, *Hídvégi Leonard* és *Pápai Gáspár* hatodik, *Kovács Sára* és *Kárpáti Eszter* hetedik lett ebben a kategóriában.

Csapatversenyben *Lóczy Samu*, *Papp Hanna Liza*, *Paskesz Shai* és *Rajnai Rozi* bizonyultak a legjobbnak, utánuk másodikként *Kovács Sára*, *Tarkanyi Gottfrid*, *Hídvégi Alfréd* és *Závory Zsolt* következett, harmadikként pedig *Radnóti Miri*, *Hídvégi Leonard*, *Pápai Gáspár*, *Gál Áron*, *Kárpáti Eszter* és *Kárpáti Sára* végzett.

Oklevelek, könyvtulványok találtak gazdára, nagy volt az öröm, óriási a vidámság. Kis tereferét követően végül hazaindultak a gyerekek.

A KATASZTROFÁLIS HIBA

Hitler rasszista harca törvény nélküli térben

Olyan szenvedéllyel senki sem vitatkozik az USA-ban bátor értelmiségiként, mint *Timothy Snyder*, a Yale egyetem 46 éves, Kelet-Európára szakosodott történészprofesszora. Hírnevét a 2010-ben *Bloodlands* (Vérországok) című, a harmincas és negyvenes évek Kelet-Európájáról megjelenő, főként a német történészek körében heves vitákat kiváltó könyve alapozta meg.

Snyder válaszol a vádakra a *Black Earth* (Fekete föld) című újabb könyvében. A sajtó dicséri a művet: „A Fekete föld a kelet-európai kollaboráció talán legjobb és legkíméletlenebb értelmezése” – írja a *Guardian*, de azt is megjegyzi, hogy sajnos félresikerült a könyv elemzése a jelen számára levonható tanulságok szempontjából. A *New Yorker* viszont dicséri *Snyder* új holokausztértelmezését.

A *Black Earth* alcíme: „A holokauszt, és hogy miért történhet meg újra.” A *Der Spiegel* egyik legutóbbi számában megjelent interjúban *Snyder* elmondja, hogy legújabb könyvében próbálta megírni és értelmezni a holokauszt történetét. Nem hiszi azt, hogy 1941 megismétlődik, de ha egyszer már megtörtént a népirítás, akkor precedensként szolgálhat a jövőben.

A *Failed States* (törvényeiktől fosztott államok) és a környezeti katasztrófák következményeitől óva int a szerző.

Úgy véli, hogy alapjában véve a holokausztnak két téves tanulsága van, az egyik a jobboldali, a másik a baloldali ideológia talaján áll. A jobboldali elmélet szerint a totalitárius, tekintélyelvű rendszereket meg kell dönteni. A *Bush*-éra USA-kormányának szilárdan meg volt győződve erről, ezért is kezdeményezték a jól ismert következményekkel járó iraki háborút. A neokonzervatívok gyanakvással tekintenek az államra. De aki azt hiszi, fel lehet úgy szabadítani egy országot, hogy szétrombolják az államát, aki hisz ebben a téveszmében, az katasztrófális hibát követ el. *Auschwitz* a modern kor másik oldala, a haladás és a tudományos, elméleti gondolkodás rejtett következménye – írja a történész.

A náci gyanakvással tekintettek a tudományra, és kételkedtek annak univerzalitásában. Zsidó téveszmének titulálták. Ezért fejlesztettek ki egy ökológiailag megindokolt pánikot. Ez a lényege „életter”-filozófiájuknak.

A náci dogmáit, Hitler világlátását komolyan kell venni, mert ezek képezik a holokauszt alapjait – hívja fel a figyelmet a veszélyre a történész. Eszerint a termőföld mennyisége korlátozott mértékben áll rendelkezésünkre. Csak bizonyos mennyiségű táplálékhoz juthatunk hozzá. A természet úgy szerveződik a náci szerint, hogy a különféle fajták (speciális) összetételűnek a rasszokban. A rasszok – a fajok – harcolnak egymással a korlátozott mennyiségű forrásokért. Ez Hitler elmélete – szögezi le *Snyder*. Aki azt hiszi, hogy több forrás van, mint amennyi faj, az „bedől” a zsidó illúzióknak – vélte a Führer. Ennek az elméletnek nagyon súlyos következményei voltak. Mindent, de igazán mindent: eszméket, törvényeket, a kereszténységet, a bolszevizmust, az államot, a tudományt olyan csalásnak értelmezték a náci, ami „a zsidóság szüleményeként” jelent meg a világban, abból a célból, hogy eltakarják a fajok egymással folytatott harcát. Emiatt írja *Hitler* a *Mein Kampf*-ban, hogy ki kell itarni a zsidókat. Bolygónk csak így módon tud normális állapotába visszazökkenni – összegzi *Hitler* világnézetének tanulságát a történész.

Snyder a *Mein Kampf* akkoriban még kiadatlan II. kötetéből, *Hitler* beszédeiből és feljegyzett beszélgetéseiből szűrte le a következtetéseit. *Hitler* világnézetét a történész szerint nem változott élete során. A kinyilatkoztatás módja viszont más lett. A Führer a meggyőződését csak részben fejtette ki nyilvánosan. De minél tovább húzódtott a háború, elmélete annál nagyobb nyomattal határozta meg döntéseit.

Timothy Snyder

Hitler kezdettől fogva abból indult ki, hogy elkerülhetetlen a Szovjetunióval vívott háború.

Ezt a *Mein Kampf*-ban is leírja. Ez a „vezéreszme” irányította gondolatait, ez határozta meg sakkhúzásait. A Szovjetunió elleni háború eszméjében minden együtt volt *Hitler* planetáris antiszemizmusához. Először is a *Hitler* által vágyott „életteret”, azaz *Ukrajnát* ígérte ez a hadjárat. Másrészt a Szovjetunió *Hitler* számára zsidó állam volt – szögezi le az amerikai professor. A Szovjetunió elleni háborúban egybeesett a két dolog: a zsidók mint globális ellenség és *Ukrajna* mint lokális cél. A *Barbarossa*-hadművelet kezdettől fogva mind a két célra irányult. Amikor az offenzíva elakadt, akkor *Hitler* és az emberei úgy vélték, hogy nem volt elég következetes a fellépésük a nemzetközi zsidósággal szemben. Ezt megerősíteni látszott az a tény, hogy 1941 decemberétől *Hitler* már *Angliával*, az USA-val és a Szovjetunióval háborúzott. A zsidóság ellene van, tehát ha meg akarja nyerni a háborút, akkor több zsidót kell megsemmisítenie – vélte. A németek pedig elfogadták azt a radikális ideológiát, amely szerint ők élettér nélküli nép, és igényt tartanak a keleti élettérre.

Ennek az elképzelésnek egészen biztosan köze van az első világháborúban megélt tapasztalatokhoz, ahhoz, hogy Németország éhezett, és rettegett a bekerítéstől – véli a professor.

Snyder saját bevallása szerint kissé máshogy látja a németek szerepét, mint a legtöbb történész. Az ő interpretációjuk szerint ugyanis az 1933–38 közötti időszak meghatározó a holokauszt történetében: folyik a zsidók jogfosztása és a zsidó vagyonok árjásítása. *Snyder* szerint az Ausztriában élő zsidókat a nürnbergi törvények az Anschluss után sokkal keményebben sújtották, mint a német zsidókat 1933–38 között. Ennek az volt az oka, hogy amint az osztrák állam szuverenitását szétverték, sebezhetővé vált egy kisebbség. Ez a kisebbség a zsidók voltak – mondja a történész. Ez folytatódott, és Kelet-Európában sorra buktak el az államok. Bár a német birodalom maga is egy állam volt, de a náci számára a semleges állam gondolata vagy akár a jogállam – zsidó kitaláció volt. *Hitler* faj-anarchista volt – határozza meg a történész *Hitler* pozícióját. Az állam ellenőrzését ő ellentmondásnak tartotta. Feloldotta oly módon, hogy a német államot állította a helyére, hogy olyan rasszista háborút vívhasson, ami lerombolja a másféle államokat.

Az SS nem politikai, hanem rasszista szervezet volt – hangsúlyozza a professor. A harmincas éveket a náci arra használták fel, hogy előkészítsenek egy olyan háborút, amelynek során Európát rasszista vágóhíddá változtathatják. A koncentrációs táborok nem azért voltak fontosak a számukra, mert oda bezárhattak és megkínózhattak néhány ezer németet. Sokkal inkább azért volt ez számukra lényeges, mert kipróbálhatták, hogy milyen is a rasszista harc törvények nélküli tere. A készülségi csoportok (*Einsatzgruppen*) a Lengyelország ellen vívott háború kezdetétől fogva azon iparkodtak a Wehrmacht

árményében, hogy megsemmisítsék a lengyel államot.

A holokauszt áldozatainak minimum 97 százaléka nem német zsidó volt. Azok a zsidók, akik olyan területeken éltek, ahol lerombolták az államot, 1:10 arányban éltek csak túl a háborút. Aki viszont olyan vidéken lakott, ahol megmaradt az állam, annak 1:2 arányban volt esélye a túlélésre.

Az úgynevezett „végső megoldás”, a tulajdonképpeni holokauszt akkor kezdődött el, amikor a náci hatalom összeütközött a szovjet hatalommal azokon a területeken, amelyeket a Szovjetunió még Lengyelország lerohanásakor annektált, amikor Németország még a Szovjetunió szövetségese volt.

A németek elsősorban a röviddel azelőtt „szovjetizált” területeket szállták meg. Sehol nem ölték meg annyi embert a háború alatt, mint ezekben az övezetekben.

A *Spiegel* riportere megkérdezte a Yale professzorától, hogy könyvében a holokauszt leírásánál miért nem *Auschwitz* áll a középpontban. A történész véleménye szerint a németek által *Auschwitz*-nak tulajdonított jelentőség megakadályozza, hogy a holokausztot olyanannak lássuk, amilyen valójában volt. A legtöbb német nem tudta, hogy mi történik *Auschwitz*-ban, de ami a zsidókkal keleten történt, azt nagyon is jól tudták. Ekkorra már rég folyamatban volt a holokauszt, már több millió embert meggyilkoltak. 1941-ben hetente tízezrek ölték meg. Legtöbbjüket agyonlőtték. A hóhér néhány tízezer német volt: a Wehrmacht, a Közlekedésszervezet (*Ordnungspolizei*), a *Polgári Közigazgatás* (*Zivilverwaltung*). Az említett számok csak óvatos becslések – figyelmezteti a szerző az újságíró. *Auschwitz*-ban csak néhány ezer németet foglalkoztattak. Ha *Auschwitz* áll az emlékezés középpontjában, az azt jelenti, hogy kisebbséget elkövetett bűnt, és nem a valóságról beszélünk – figyelmeztet a szerzőre a történész.

Snyder rossznak tartja, hogy a németek számára *Auschwitz* szimbólum, azaz absztrakció lett. Ez megakadályozza, hogy tanuljunk a történetekből.

A professor szerint az állami struktúrák szétrombolása nélkül nem történhetett volna meg a népirítás. Ezt az iraki példa is bizonyítja: az amerikai bevonulásuk után megsemmisítették az iraki államot, de helyette nem hoztak létre megfelelő állami struktúrákat. Így jöhetett ott létre a transznacionális iszlám terrorizmus.

Vészhelyzet adódhat környezeti katasztrófák, a klímaváltozás vagy egyéb katasztrófa miatt is, és akkor az 1941-es év náci megoldása, a törvények felrúgása akár megoldási lehetőségként is felmerülhet, amitől óva int a neves történészprofesszor.

Fordította és összeállította:

Benyó Marianna

Der Spiegel, 44/2015

140–143. oldal

Ein katastrophaler Fehler

Interjú Timothy Snyder történészrel

A beszélgetést vezette: Tobias Rapp

Mazsihisz-közgyűlés

Horovitz Tamást, a Debreceni Zsidó Hitközség elnökét választotta a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége (Mazsihisz) alelnökévé a testület közgyűlésén.

A szavazás második körében Horovitz Tamás 35, Tordai Péter, a Mazsihisz vezetőségének tagja, a Budai körzet elnöke 29 szavazatot kapott. A közgyűlés nagy többséggel elfogadta a Szentendrei Zsidó Hitközség tagfelvételi kérelmét, így új taghitközséggel bővült a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége.

A közgyűlésen átadták a 2005-ben alapított „Magyarországi zsidókért” díjakat. Az elismeréssel a Mazsihisz azokat tünteti ki, „akik az elmúlt időszakban sokat tettek azért, hogy a társadalmi béke, az emberek, a felekezetek közötti párbeszéd erősödjön”.

Vámos György, a Carl Lutz Alapítvány elnöke „a több tízezer magyar zsidó életét megmentő Carl Lutz svájci diplomata emlékének megőrzése érdekében végzett áldo-

A képen balról jobbra: Vámos György, Lebovits Imre, Lisznyay-Szabó Mária, Drucker Tibor, Fekete Endréné, Szénási Jonathan Sándor és Salamon István

Fotó: Soós Lajos / MTI

zatos munkájáért” vehette át a díjat.

Lebovits Imre egyetemi docens, holokauszt túlélő „a magyar zsidóság érdekében végzett több évtizedes ál-

dozatos és minden generáció számára példaértékű munkájáért”, Lisznyay-Szabó Mária a Dohány utcai zsinagóga orgonistájaként és az Anna Frank gimnáziumban végzett szeretetteljes és áldozatos munkájáért kapta meg az elismerést.

Drucker Tibort „a zsidó könyvkiadás és a magyar zsidó kultúra terjesztése területén végzett több évtizedes értéktérítő munkájáért”, Fekete Endréné kórsági felügyelő pedig „a kórsági felügyelet érdekében végzett hagyománytisztelő munkájáért” tüntették ki.

Szénási Jonathan Sándor református lelkész „a zsidó-keresztény ismeretterjesztés, a párbeszéd előmozdítása érdekében, a békés együttélés elkötelezett híveként végzett munkájáért” kapta meg az elismerést.

Salamon István „a Szegedi Zsidó Hitközség alelnökévé negyed évszázadon keresztül a szegedi zsidóság érdekében végzett fáradhatatlan munkájáért” vehette át a díjat Heisler Andrásról, a Mazsihisz elnökétől és Tordai Péter vezetőségi tagtól.

A közgyűlésen első alkalommal adták át a Mazsihisz tudományos pályázatára érkezett dolgozatok elismerő okleveleit.

Illyés Bence „A Királyért és a Hazáért” című tudományos dolgozatával második helyezést, míg Tóth Katalin „Somlyó Zoltán első világháborús költészet” című dolgozatával harmadik helyezést ért el. A bírálóbizottság nem adott ki első helyezést. A díjakat Heisler András, a Mazsihisz elnöke adta át az ifjú tudósoknak.

Változás a német gettókárpótlásban

Ulrike Hertleintől, a Németországi Szövetségi Köztársaság budapesti konzuljától levelet kapott a Mazsihisz, amelyet alább közlünk.

A nagykövetség újból szeretné felhívni az érintettek figyelmét az egykor gettóban foglalkoztatottak németországi nyugdíjjogosultságáról szóló törvényben 2014-ben eszközölt változtatásokra.

1. Amennyiben a nyugdíjra jogosultak már részesülnek a fenti törvény alapján nyugdíjban, a német nyugdíjbiztosító közvetlenül tájékoztatja ezeket a személyeket a változásokról.

2. Azon jogosultak számára, akik mindeddig nem nyújtottak be nyugdíjra vonatkozó kérelmet, a nagykövetség az alábbiakról nyújt tájékoztatást:

- bármilyen határidőtől függetlenül a mai napig is lehetséges a fenti nyugdíj kérelmezése.
- csak az egykori gettóban alkalmazott személyek jogosultak a fenti nyugdíjra.
- a gettónak, amelyben az érintett személyt foglalkoztatták, a nemzetiszocialista befolyási övezetben kellett lennie.
- lehetséges visszamenőleges hatállyal kérelmezni a nyugdíjat. A visszamenőleges hatály legkorábban 1997. 07. 01-ig nyúlhat vissza.
- a kérelmet/formanyomtatványt az érintettek ingyenesen és közvetlenül a német nyugdíjbiztosítónál igényelhetik az alábbi címek egyikén:

Deutsche Rentenversicherung Mitteldeutschland
Georg-Schumann-Str. 146
04159 Leipzig

vagy

Deutsche Rentenversicherung Bund
Postfach
10704 Berlin

A nagykövetség átfogó tájékoztatást nyújt a fenti törvény változásáról a nagykövetség honlapján magyar nyelven:

http://www.budapest.diplo.de/Vertretung/budapest/hu/02_RK/Rente/0-Rente_Uebersicht.html

Ezen túlmenően tájékoztatást lehet kérni a német nyugdíjbiztosítótól is az alábbi telefonszámon: +49-361-482-4000.

Késelés Milánóban

Tíz késszúrással megsebesítettek egy ortodox zsidó férfit Milánóban. Az ismeretlen elkövető arcát elfedve támadt – jelentette a milánói zsidó közösség.

Az északolasz városban élő zsidókkal szembeni eddigi leg súlyosabb támadásnak nevezte a történetet Raffaello Besso, a milánói zsidó közösség társelnöke.

A közösség hivatalos honlapjának (mosaic-cem.it) beszámolója szerint az ortodox fiatalembert egy kóser étterem előtt megközelítette egy fejét kapucnival elfedő férfi, és rátámadt. A tíz késszúrással többsége a férfi arcát érte. Az elkövető elmenekült a helyszínről.

Az olasz terrorizmusellenes nyomozóigazgatóság (Digos) az utcai kamerák felvételeinek segítségével igyekszik azonosítani a támadót. Olasz hírgyűnkösi beszámolók szerint a szemtanúk egy része olaszul hallotta kiáltani az elkövetőt, mások szerint a támadó arab volt. A sérültet kórházba szállították, állapota nem súlyos. Az ortodox férfi egy afgán származású rabbi rokona.

Ruggero Gabba, a milánói zsidó közösség tagja és az olasz kormányt vezető Demokrata Párt (PD) képviselője úgy látja, a késelés az utóbbi hónapokban Párizsban és a Közel-Keleten történt esetekre emlékeztet. Ruth Dureghello, a római zsidó közösség elnöke kijelentette, hogy a milánói merénylet az Iszlám Állam (IÁ) terrorista szervezet felhívásainak következménye, amelyek a világ minden részén zsidóellenes támadásokat hirdetnek. (MTI)

Ruth Dureghello

Rabbi, imám és püspök közös bélyegen

A Belga Posta bejelentette, hogy 2016-ban olyan bélyeget fog kiadni, amelyen az ország vallási vezetői láthatók együtt. A bélyegen a következő szlogen szerepel majd: „Mindenki egyenlő, mindenki más”, ami az egységet és a toleranciát kívánja szimbolizálni.

Három vallási vezető – pap, imám és rabbi – szerepel majd a bélyegen, és várhatóan 2016 októberében kerül forgalomba. Albert Guigui országos főrabbi szerint ő lesz az első zsidó vallási vezető, aki bélyegen jelenik meg, bár az Európai Nagy Zsinagóga már szerepelt 1978-ban – az épület fennállásának 100. évfordulóján – egy bélyegen.

Guigui a brüsszeli székhelyű Európai Nagy Zsinagóga rabbija, mellette Khalid Benhaddou genfi imám és Johan Bonny antwerpeni püspök látszik majd a képen, amelyet Lieve Blancquaert flamand fotós készített.

Rabbi Guigui, aki 30 éve Belgium főrabbi, reméli, hogy ez a gesztus segítheti a békés egymás mellett

élést. „Fontos lenne, hogy a vallási párbeszéd lekerüljön a vezetők szintjéről a hétköznapi emberek közé is”, mondja. „Ha az emberek megismerik egymást, és beszélnek egymással, akkor csökken a félelem mértéke is”, teszi hozzá.

Belgiumban körülbelül 40 000 zsidó él Brüsszelben és Antwerpenben. Az utóbbi években megnövekedtek

az antiszemita támadások, különösen a 2014-es izraeli-palesztin konfliktus után. 4 ember halt meg, amikor egy szélsőséges iszlamista lövöldözni kezdett a brüsszeli Zsidó Múzeumnál 2014 májusában. Ugyanakkor a Rágalmazásellenes Liga 2015. júliusi felmérése szerint csökkent az antiszemitizmus Belgiumban.

Kibic

JÁTÉRSZÍN

szilveszteri
KLEZMER KABARÉ

2015. december 28-án hétfőn 19.30 órakor

HUMORBAN HEMPERGETETT
Fereteges KLEZMER, tréfás JELENETEKEL.

Előadják: Garai Róbert, Masa Tamás,
Masa Anita, Tarján Péter, Szabó Endre és a
Sabbathsong klezmer band.

VI. ker. Teréz krt. 48. jegyek: 2400-4400.-Ft Tel.: 312 0430 Infó: 0670 263 2059

CleanArt Production

IZRAELI SZÍNES

Zsidó szent helyeket nyilvánított muzulmánok az UNESCO

A Siratófal rabbija kritizálta az UNESCO-t, amiért muszlim kegyhelynek nyilvánította Ráchel és a Pátriárkák sírját.

Rabbi Smuel Rabinowitz nyílt levelet intézett a szervezethez, mivel szerinte a döntést semmilyen történelmi, régészeti vagy kulturális indokkal nem lehet alátámasztani.

Betlehemben és a Pátriárkák sírja Hebronban a palesztin állam részei lettek. Mindkét kegyhelyet szentként tisztelik a zsidók, és ősapáik és ősanák temetkezési helyszínként tartják nyilván.

A szavazás előtt a kérvényt támogató 6 arab ország – Algéria, Egyiptom, Kuvait, Marokkó, Tunézia és az

rult, mozaik borítású korabeli medencéket, amelyekre a tengeren talált földgáz elszállítására készülő gázcsövek telepítések akadtak az építkezés dolgozói. Archeológusok megállapították, hogy egy 1500 éves borászat került elő Kfar Szaba város közelében, az Éjál útkeresztződésnél.

Alla Nagorszki, az ásátásokat vezető régész a lapnak elmondta, hogy néhány hete egy hatalmas vihar miatt félbe kellett hagyniuk a munkálatokat, s amikor visszatértek, egy iszapos vízzel teli, kiváló állapotban megmaradt egykori présre bukkan- tak. A felhőszakadás a medence felszínre hozása mellett ugyanakkor sárral árasztotta el az archeológusok teljes addigi munkaterületét is, húsz perc alatt tönkretette egy hónapnyi munkájukat. A két méter mély és három méter átmérőjű prés és a mellette kialakított tárolómedence magas szintű korabeli mérnöki munkára vall, a sziklába süllyesztett gyűjtőhelyen valamikor húsz köbméter bort lehetett tárolni.

Nagorszki elmondta, hogy a most felfedezett borgazdaság környékén, a Saron nevű térségben számos szőlőprést találtak, egykor borászati központ lehetett ez a terület. A prés szomszédságában egy raktárépület maradványait is fellelték, amelyet a bort tároló edények, az amforák elhelyezésére használtak. A munkálatok után a régészek a szomszédos Éjál nevű kibucra szeretnék bízni a területet, hogy gondozzák és a nagyközönség számára látogathatóvá tegyék a másfél ezer évvel ezelőtti borászatot.

gadni kész országba történő kitelepítésére” – írta a Jediót Ahronót című újság honlapja, a Ynet.

A vallásos miniszter szerint a zsidó vallási jog, a halacha tiltja a mostani gyakorlatot, a kóbor állatok ivartalanítását. A politikus szerint ez állatkínzás, és szemben áll a „szaporodjatok és sokasodjatok” bibliai parancsával.

Izraelben az elmúlt években az utcákon szemétdől élő kóbor macskák elszaporodása miatt körülbelül száz-ezer macskát fogtak be és ivartalanítottak. Ezt a mezőgazdasági minisztérium egyik legsikeresebb kezdeményezésének tekintik a környezetvédők.

Az állatvédők tiltakozó aláírás-gyűjtésbe kezdtek a program folytatásáért, már több mint kilenczren

csatlakoztak felhívásukhoz. Egy neves tel-avivi állatorvos, Rafi Kishon, Efrájim Kishon magyar származású humorista fia a közszolgálati rádióban és Facebook-üzenetben szállt szembe a macskák külföldre telepítésének tervével. Szerinte az izraeli macskák ökológiai védelmet nyújtanak különböző kártékony állatok, például a patkányok és a kigyók ellen, valamint ivartalanításuk nem tekinthető állatkínzásnak a modern fájdalomcsillapító eljárások mellett.

Több izraeli politikus közzétette macskája fényképét a különböző internetes közösségi fórumokon, így álltak ki a macskák Izraelben tartása mellett és Uri Ariel javaslatával szemben. (MTI)

„Több száz évre visszamenő dokumentumok bizonyítják a zsidó nép mély és erős kulturális kötődését a sírokhoz. A muzulmánok eddig sosem jelezték, hogy bármilyen közük lenne ezekhez a szent helyekhez”, írta Rabinowitz.

A döntés értelmében Ráchel sírja

Egyesült Arab Emírátságok – visszavonta a javaslatnak azt a pontját, amely arra irányult, hogy a Siratófal is legyen része az al-Aksza mecsetnek, és nyilvánítsa az UNESCO muszlim örökségé.

Kibic

Húszezer izraeli pereli a Facebookot

(nol.hu) A közösségi hálót azzal vádolják, hogy eltekint a zsidók meggyilkolására felszólító, uszító tartalmak megjelenésétől és törlésétől, és ezzel hozzájárul a hosszú hetek óta tartó izraeli erőszakhullám további terjedéséhez.

Az Egyesült Államokban, New York állam legfelsőbb bíróságán benyújtott kereset arra irányul, hogy kötelezze a Facebookot az ilyen tartalmak eltávolítására. A 76 oldalra rugó felperesi lista elején annak az izraeli-amerikai ket-tős állampolgárnak, Richard Lankinnak a neve áll, aki épp ma halt bele egy két héttel ezelőtti terrorakció során szerzett sérüléseibe. Az egy hónapja zajló eseményekben tíz izraeli és 50 palesztin vesztette életét, a palesztin áldozatok több mint fele a merénylők közül került ki.

A kereset benyújtói szerint sokukat az internetes propaganda bátoríthatta fel, egyes bejegyzések még anatómiai tájékoztatást is adtak arról, hová érdemes szúrni. A felperesek maguk is fontosnak tartják a szólásszabadságot és a közösségi média szabadságát, de úgy látják, hogy a gyilkosságra buzdítások áradata feletti szemhunyasával a Facebook „minden határon” túlmént.

Ezeröttszáz éves szőlőprést hozott felszínre egy vihar Izraelben

(MTI) Ezeröttszáz éves szőlőprést hozott felszínre egy viharos felhőszakadás Izraelben egy ásátáson – értesült a Jediót Ahronót című újság honlapja, a Ynet. A most felfedezett borgazdaság környékén, a Saron nevű térségben számos szőlőprést találtak, egykor borászati központ lehetett ez a terület.

Ipari méretű korabeli szőlőprést bukkant elő az elmúlt hetekben egy hatalmas vihar nyomán az Izraeli Régészeti Hatóság (IAA) egyik ásátá-sán, amikor a heves szél és a monszunszerű eső kimosta és iszapos vízzel árasztotta el az egykori borászat szőlőpréslésre szolgáló mesterséges medencéit. A szakemberek bemutatták a víz kiszivattyúzása után feltá-

Kelendő az izraeli állampolgárság

Izrael 1967-ben, jordán megszállás alól szabadította fel Kelet-Jeruzsálemet, ahol jelenleg 300 ezer arab él. Állandó letelepedési engedélyük és izraeli (kék) személyi igazolványuk van, ami szabad mozgást biztosít számukra. Betegbiztosítással rendelkeznek, jogosultak állami nyugdíjra, de ha külföldre akarnak utazni, jordán útlevélt kell kiváltaniuk.

Az utóbbi időben egyre többen folyamodnak izraeli állampolgárságért, amely könnyebbé teszi a külföldre utazást (eddig ha hosszabb ideig külföldön tartózkodtak, esetleg elveszíthették a letelepedési engedélyt), a munkához jutást, a lakás-szerzést. Az elmúlt években néhány család átköltözött Jeruzsálem más – zsidó többségű – negyedeibe.

Végül néhány adat. 2003-ban 114 állampolgársági kérelmet nyújtottak be, 2012/13-ban ez a szám 1434 volt. Ebből eddig 204-et fogadtak el, 1061 vizsgálat alatt van, 169-et elutasítottak.

1967 óta 24 ezer kelet-jeruzsálemi arab kapott izraeli állampolgárságot. (Forrás:nrg)

Sicc a macskáknak

Számúzná Izraelből a kóbor macskákat a mezőgazdasági miniszter, és külföldre telepítené őket. A cikkkel az a baj, hogy a zsidó vallási jog tiltja az ivartalanításukat, pedig az elmúlt években eredményes volt az ivartalanítási program az országban. A miniszter, Uri Ariel javaslata kisebb cicharcot indított el a politikusok között.

A telepéseket támogató jobboldali Bajt Hajehudi (Zsidó Otthon) párt-hoz tartozó Uri Ariel a környezetvédelmi miniszterhez írott levelében évi négy és fél millió sékeles költségvetést is felajánlott „az azonos nemű (csak hím vagy nőstény) macskáknak és kutyaáknak az őket befo-

A plénumon jelen lévők – az összes képviselő mintegy fele – egyhangúlag, ellenszavazat nélkül fogadták el a javaslatot. Hazan örömet fejezte ki a lapnak, hogy minden frakció támogatta az új törvényt. „Éppen ebben az órában, amikor a terrorhullám nem szűnik, tettekkel kell erősíteni az együttélést” – mondta a képviselő.

„A nyelvtudás valódi hidat épít az országban élő népek közé” – hangsúlyozta. „Ha ismerni fogjuk egymás nyelvét, hidat verhetünk, és megérthetjük, hogy egyenlők vagyunk, ugyanazokról az ügyekről beszélünk, és ugyanolyanok a hobbijaink” – tette hozzá a likudos képviselő.

Az indítvány a parlamenti szabályok szerint a továbbiakban egy bizottsághoz kerül, majd törvényerőre emeléséhez a második, és a végső, harmadik olvasatban is szavaznak róla az izraeli honatyák.

A héberül tanító zsidó iskolákban eddig is oktatták a gyerekeket arabul, de csak a felsőbb osztályoktól. A középiskolákban a gyerekek jelentős része ab-bahagyja az arab nyelv tanulását, mivel akkortól az már nem kötelező.

Az Izraelben élő arabok jelenleg a népesség 17,5 százalékát alkotják, ők az 1948-ban, Izrael megalakulásakor az ország területén maradt arab lakosság leszármazottai.

„Ez a törvényjavaslat a fényt jelenti az alagút végén, éppen az elítélendő rasszizmus és a polarizálódás jelenségei közepette” – vélekedett Éjál Ben Rúven. Hanin Zuábi szerint a törvény a kölcsönös tiszteletet alapozza meg.

A telepéseket támogató jobboldali Bajt Hajehudi (Zsidó Otthon) nevű pártot képviselő Moti Jogev arra hivatkozva ellenezte a javaslatot, hogy a gyerekeknek nehéz lesz befogadni a tananyagot a tanórák korlátozott száma miatt.

(MTI / hirado.hu)

Ha Izraelnek olaja lesz...

Hatalmas kőolajkincset találtak a Golán-fennsíkban, Izraelben. Az olajréteg tízszer vastagabb lehet, mint más lelőhelyek átlagos kapacitása. A felfedezés újraírhatja a Közel-Kelet jövőjét.

A FoxNews tudósítója számolt be a hírről Haifából. A szíriai határhoz közel fekvő Golán-fennsíkban talált olaj az izraeli kormány reményei szerint évtizedekre elegendő ellátást tud biztosítani az ország számára.

Az Afek Oil and Gas, az amerikai Genie Energy egyik izraeli leányvál-

alata már megerősítette a felfedezést, azonban amíg a kitermelés meg nem kezdődik, a tényleges mennyiséget nem tudják megbecsülni.

Rétegekről beszélünk, és ami itt fontos, az a vastagság (350 méter) és a porozitás – magyarázta a cég vezető geológusa, Yuval Bartov.

Átlagban 20–30 méter vastagságúak szoktak lenni ezek a rétegek a világon, ez tehát tízszer vastagabb, vagyis nagyon jelentős mennyiség-ről van szó.

atv.hu

Hitközségi Tanoda Debrecenben

Egy projekt életképei

Lezárult a Debreceni Zsidó Hitközség európai uniós támogatásból megvalósuló projektje.

A hitközség vallási és közösségépítő tevékenysége mellett fontosnak tartja részvételét oktatási, művészeti és más karitatív programokban. Ez a törekvés öltött testet a – 3.3.9.A-12/2-2012-0052 Debreceni Hitközségi Tanoda – Tanoda-programok a Debreceni Zsidó Hitközségnél című, 2014. március 01-jétől 2015. október 31-ig tartó pályázat megvalósításában. A projekt célja a hátrányos helyzetű általános iskolás fiatalok, köztük a roma fiatalok iskolai lemorzsolódásának csökkentése-megelőzése volt. A diákok továbbtanulási mutatóinak javítása személyre szabott, diákközpontú, komplex oktatási-nevelési program keretében történt. Kiemelt cél volt, hogy a diákok iskolai osztályzatai javuljanak, érezhető módon növekedjen tanulási és általános motivációs szintjük.

Elvárás volt a tantárgyi fejlődésen túl az általános készség- és képességszint javítása, a személyiségfejlesztés, és a gyerekek önbizalmának, öntudatának, identitásának erősítése is.

A programba 30, zömében hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű – köztük roma – felső tagozatos általános iskolás gyermek került be, a Debreceni Kazinczy Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, illetve a Debreceni Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tanulóiból.

Összetartó, remek kis közösség formálódott, köszönhetően a szakmai megvalósítók munkájának és lelkesedésének. A program sikerét elősegítette az a szerteágazó partneri hálózat, mely a két

közoktatási intézmény vezetése és a gyermekeket tanító pedagógusok támogatása mellett, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központtal, más – a településen és környékén működő – Tanodákkal való együttműködésben testesült meg. Az egyházak közötti együttműködés eredményeként a Széchenyi-kerti Református Egyházközség rendelkezésünkre bocsátotta közösségi létesítményét, így egy minden igényt kielégítő – a kompetenciafejlesztés mellett a szabadidő hasznos eltöltését, a játék lehetőségét is szolgáló – közösségi tér állt rendelkezésre a tanodai foglalkozások megtartására.

A napi foglalkozások mellett szerveztek kirándulásokat: voltak a gyerekek Lillafüreden, Biharkeresztesen, Szegeden, táboroztak Nyíregyházán. Meghatározó élmény volt a LEGO-gyárban tett látogatás és a derecskei „Esély-nap”. Számos alkalommal rendeztek családi napot, melyen vendégül látták a szülőket és az együttműködő partnereket.

A projektben vállalt indikátorok teljesültek, a tanodába járó gyerekek mind-egyikénél mérhető javulás történt, mely a fejlesztendő kompetenciaterületek mellett a tantárgyi iskolai osztályzatok javulásán is tetten érhető. Beszédesebb adat, hogy 11 tanuló bukott félévkor valamely tárgyából (volt, aki több tárgyból), az év végi osztályzatok alapján mindössze 4 diákunk pótvizsga-felkészítését kellett elvégezni egy-egy tárgyból, akik mindannyian sikeres pótvizsgát tettek. Az eredmények mérésére a projekt indulásakor és végén ki- és bemeneti mérést végeztek a szakemberek, melynek eredményét kiértékelve megállapítható a kompetenciafejlesztés sikere.

Ahogy az a program záró rendezvényén is elhangzott, a folytatásra igény van mind az iskolák, mind a tanulók és szülők részéről.

Most a Tanoda bezárja kapuit, de a megvalósítók reményei szerint sikeres új pályázat eredményeként a közeljövőben ismét gyerekszivaj töltheti meg a debreceni Szent István teret.

Megalakult a Magyarországi Kóser Felügyelet

A Budapesti Neológ Bét Din fennhatósága alatt megalakult a Magyarországi Kóser Felügyelet, amelynek elsődleges célja a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége intézményei és taghitközségei számára a teljes körű kóser ellátás biztosítása, a kóserági bizonyítvány kiadása.

A felügyelet alapító tagjai Frölich Róbert országos főrabbi, Darvas István, a Scheiber Sándor utcai körzet rabbija és Radnóti Zoltán, a Rabbitesület elnöke, a lágymányosi Bét Sálom zsinagóga rabbija.

A felügyelet igény esetén szaktanácsadói szerepet is ellát olyan élelmiszeriparban vagy konyhákban, ahol a kóserági igény felmerül. Amennyiben azok a szakmai konzultáció után az előírt kóserági kritériumoknak megfelelnek, erről hivatalos igazolás (hechser) kiadását is biztosítja.

Mazsihisz: Oberlander rabbi állításai rosszindulatúak és félrevezetőek

A Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége visszautasítja mindazon vádak, amelyeket a Népszabadság 2015. november 23-ai számában megjelent, „Eladták a nagyapjuk sírhelyét, nagy botrány lett belőle” című írás tartalmaz, különösen Oberlander Baruch lubavicsi rabbi rosszindulatú, nem a valós helyzetet tükröző megjegyzéseit.

A Mazsihisz nyíregyházi taghitközsége Szövetségünk megbecsült és fontos tagja. A holokauszt puszitását követően a közösség a romokon folytatta elődei tradícióit. A Nyíregyházi Zsidó Hitközség zsinagógát tart fenn, minden héten rendszeres istentiszteleteket tart, karbantartja a közösségi épületét, helyi zsidó újságot szerkeszt és terjeszt, támogatja és segíti a szociálisan rászorulókat, és kezeli a nyíregyházi zsidó temetőt. A közösség – a Mazsihisz és jogelődje támogatásával – áldozatos munkáját immár hetven esztendője folyamatos végzi.

A másfél évtizede Amerikából Magyarországra érkezett chábád lubavicsi mozgalomnak mindehhez nem sok köze van. Az autonóm nyíregyházi közösség életében beleszólni joga nincs. A Mazsihisz számára ismeretlen szervezet a Budapesti Ortodox Rabbinate, amelynek nevében Oberlander rabbi állásfoglalást tett közbe a nyíregyházi temető ügyében. Számunkra az autentikus ortodox irányzatot a Magyarországi Autonóm Ortodox Izraelita Hitközség jelenti.

A nyíregyházi közösség által kezelt temető nyilvántartása szerint a kifogásolt üres sírhelyet egy ma kilencvenéves, holokausztot túlélt nyíregyházi zsidó asszony vásárolta meg 1988-ban. Oberlander rabbi állításai egyoldalúak, rosszindulatúak és fél-

revezetőek. Akciója belügyeinkbe történő beavatkozás, amit szervezetünk elleni nyílt támadásnak tekintünk, és határozottan visszautasítunk.

Pedig a közösségében kétségtelenül nagy tudással és tekintéllyel rendelkező Oberlander rabbinak lenne Magyarországon sok más feladata. Mindenekelőtt meg kellene szüntetnie azt a hamis látszatot, miszerint a lubavicsi mozgalom testesíti meg Magyarországon a tradicionális ortodoxiát. Értelmeznie kellene, hogy a szintén lubavicsi mozgalomként tevékenykedő EMIH milyen módon nevezheti magát status quo ante irányzatnak, miközben sem ideológiailag, sem vallásgyakorlatában nincs semmi köze a Mazsihiszhez tartozó, történelmi tradíciókkal rendelkező magyarországi zsidó irányzathoz.

Körbe kellene néznie Budapesten, ahol olyan neológ templomkörzetek működnek, amelyeknek a látogatottsága, taglétszáma az egész magyarországi chábád mozgaloménak nagyságával egyenlő, el kellene gondolkoznia arról, hogy importált, fizetett jesivabóherei nélkül mozgalma mekkora közösséggel rendelkezik, és meg kellene indokolnia, hogy a Mazsihisz járadékából erős politikai nyomásra az EMIH-nek átadott csaknem kétszázmillió forintos forráshoz miért nem rendelt senki semmiféle feladatot.

A Mazsihisz és a Nyíregyházi Zsidó Hitközség egyaránt abban érdekelt, hogy a vitás helyzetet békességben rendezzük. Ehhez azonban sem nekik, sem a Mazsihisznek nem kellene közvetítő, sem a kormány, de különösen nem a chábád lubavicsi mozgalom részéről. Taghitközségeink autonómiájára büszkék vagyunk,

MAGÉN ISTVÁN

Olvasonapló

Határolt határtalanság (2.)

Babits Antal új könyve

„A Káf betűt az Élet királyává tette. Megkoronázta, majd egyiküket másikukkal kombinálta, és velük megformálta a Napot a Világegyetemben...”

Széfer Jecirá (Alkotás könyve)

A kutató ráébred arra, hogy vissza kell térnie a kiindulópontoz, a nulla perchez. „A sokat vitatott szerzőség kérdésében a mértékadó szakemberek Ábrahámot említik mint a szöveg szóbeli hagyományának letéteményesét” – írja Babits. Vagyis a Határolt határtalanság című, ez év szeptemberében megjelent vallásfilozófiai könyv szerzője szabadon bánik az idővel. Ráadásban arra, hogy a kultúrtörténet minden pillanata újabb és újabb narratívák halmazát hozza magával. Azt írja, hogy Szaadja gáon szerint „az aggok mondják, hogy Ábrahám írta”. A Széfer Jeciráról van szó. Az emlékezeti csalódásnak, a déja vu-nek egy különös formája ez, mely magában hordozza az időbeli összeférhetlenséget. Szaadja gáon megállapítását Babits méltányolja, de legyen bármi is az igazság, hivatkozása izgalmas, figyelemfelkeltő, az emberi kultúra evolúciójának kezdetére utaló. Az akkori öregek által áthagyományozott, Ábrahámra vonatkozó tanításban ott rejtőzik az időcsapda. Elhagyja eredeti tartományát, a jól ismert időt és teret. A folyamat kezdetén ott áll az ismeretlen, a kontrollálhatatlan, a kizárólag az egyistenhit által megelőlegezett múlt. A puzzle játék alkotóelemei kikerülnek az önmegjelentés, az önmegtapasztalás köréből, és a formajáték szellemi tapasztalatokkal bővül.

„Értsd meg bölcsességgel, légy bölcs a megértéssel, vizsgálódj velük és kutass bennük, értekelj minden dolgot a lényegének megfelelően, helyezd az alkotót alapzatára” – idézi Babits a Széfer Jecirából. Ha nem így alakulnának ki a dolgok, ha nem az alkotás zord törvényei tennék élhetővé a világot, ha nem így volna, miként lenne magyarázható az alkotással járó szenvedés és megpróbáltatás?

Mivel lennének magyarázhatók a meggyőzőségi stratégiák, a paradoxonok és a dialektika, melyek végigszántanak az alkotás szorongásokkal teli folyamatain?

A „Semmi” megnevezhető, a Jecirá szerint annak Tíz Szeftiroja határolja a világot. Csupán egy alternatíva a sok közül, de, legalábbis a zsi-

dó misztika szempontjából, az egyik legfontosabb, melyet vizsgálódásunknak ebben a szakaszában megkerülhetetlennek tartunk. A zsidó filozófia szempontjából felismerhető „Semmi” csak leírva, olvasva, elmélkedve tárhatjuk fel, ismerhetjük meg, és használhatjuk gyógyszerként a halállal, a feledéssel szemben. A Széfer Jecirá egyik legfontosabb üzenete, hogy méltóságot ad az élet dolgainak, és azokat az Örökkévalóhoz hasonlóvá teszi. Káplán magyarázata szerint a hochmá tudatállapot elérésére alkalmazza a különféle meditációs technikákat. A Széfer Jecirá szerint a héber ábécé 22 betűjét is az Örökkévaló faragta ki, felcserélhetővé tette őket, megmérte, kialakította őket, és velük leírt mindent, amit csak kigondolt, megformált, szavakba foglalt. Babits Antal könyve bepillantást enged a zsidó ezotériába és miszticizmusba, és teszi ezt úgy, ahogy magyar nyelven eddig még nem tették. Ahogy Arisztotelész is megjelölte a különféle kérdéskörök találkozási pontját, figyelembe véve a dolgok mindenkori jelentésének egységét. „Isten könyörüljön rajtad – idézi Babits a lábjegyzetekben Szaadját –, ez a hibák láncolata, és ez annak köszönhető, hogy a kommentátor nem tudja a permutációt (felcserélhetőséget) kiszámolni.” Azért említjük ezt, mert szeretnénk megmutatni a teljes fogalmi biztonsági hálót a magyarázatokkal együtt, a kozmikus motívumokat, a történések fizikai, szóbeli, gondolati vagy írásbeli mozzanatait. Mindezek olyan dolgokat képesek elevénné varázsolni, melyek szűkebb vagy tágabb értelemben a teremtés minőségéért felelősek. A betű az emberi intellektus hordozójának misztériuma, paradigmája tehát az emberi lét modellje. Vise-li annak logikáját és/vagy logikátlanságát. Babits idézi Káplánt, aki szerint a betűk összekapcsolásával a fogalmak megalkothatók, feltéve, hogy ugyanaz a betű kétszer nem ismétlődik.

A titok tárt karokkal vár bennünket, a kapun belépni mégsem tudunk. „Három Anyabetű: Alef, Mem, Sin. Egy nagy misztikus titok hat gyűrűvel lefedve és lezárva – olvashatjuk a Jecirából. – Belőlük származik a levegő, a víz és a tűz, és belőlük apák születnek és az apáktól utódok.” Az Alkotás könyve így írja le a teremtés megformálását, és ez bizony a közlés leghétköznapi arc.

A teremtés anyala kihúzza drágakövekkel díszített kardját. Persze csak jelképesen. Itt minden jelképes és nehezen lefordítható. Babits Antal munkája, fordítása nem mindennapi teljesítmény. Az elvonatkoztatás és a konkretizálás közötti folytonos ingázás, a területek lassú, óvatos, türelmes, az olvasóval együtt gondolkodó megközelítése és meghódítása Babits művét befejezetlenné teszi. Nem lép ki az önmegjelentés búvőköréből, mégis elérhető marad. Értelmezésével tetten érhető a szemantikai eszköztár. A megjelentés szimbolikus, illuzórikus. Ennek illusztrálására idézzük megint Káplánt: „A Széfer Jecirá korábban megállapította, hogy a térkontinuumot meghatározó JHV betűk az AMS betűkből származnak (1:13). Ezért az AMS betűk különítik el a tér kontinuumát az időtől és a szellemétől. (...) A szellemi dimenzióban az anyagi test egyáltalán nem képes mozogni, erre csak a lélek képes. Ezért is hívják ezt a birodalmat Léleknek (szellemnek).”

Szaadja gáon

Szaadja Jecirá-változata a héber írásjelekbe sűrítve évezredek tapasztalatait. Különös jelentőséget tulajdonít nekik, egyfajta másodlagos referenciát. Egy különös tárgyi világ költői megnyilatkozása ez. A héber ábécé betűiről a következőket olvashatjuk: „Huszonkét betű: Ó kivéste őket, kifaragta őket, mérlegelte őket, és válogatta őket, átalakította őket, és belőlük megformált mindent, amit valaha megformáltak, és mindent, ami valaha formát ölt majd.

Miként váltogatta? Álefet mindegyikkel és mindegyiküket az Áleffel; Bétet mindegyikkel és mindegyiküket a Béttel; Gimelt mindegyikkel és mindegyiküket a Gimellel. Körben ismétlődnek. Így tűnnek fel a 231 Kapuban, s minden, mi formált, és minden, mi kimondott – egyetlen Névként jelenik meg.”

Ezek a szavak zsidó vallásfilozófiai előképzettséget, tudást követelnek meg. Nem engedik a dolgokat sematizálni. Nem mentenek fel egyetlen gondolkodót sem az állásfoglalás alól.

És ami nincs, azt nem teszik létezővé.

„Szaadja gáon volt az első, aki minden téren szót kért” – olvashatjuk az Ábrahám ibn Ezzrától vett idézetet. Teljes nevén Szaadja ben Jozsef gáon (882–942) a középkor egyik legjelentősebb zsidó filozófusa volt. A szúrai rabbinikus akadémia vezetője lévén, véleményét számos kérdésben (rabbinikus, csillagászati, naptárkérdések, bölcséleti és ezoterikus problémák) elfogadták és irányadónak tartották. A Széfer Jecirával kapcsolatos kutatásaival nagy hatást gyakorolt a későbbi nemzedékekre, különösen Halévire és Maimonidészre. Vélemények és hittételek című könyve monumentális értekezés. Colette Sirat A zsidó filozófia a középkorban című művében olvashatjuk: „Szaadja kivételes termékenységű szerző volt: írt nyelvtani és lexikográfiai műveket, szinte teljes egészében lefordította a Szentírást (két fordítást készített: az egyik eléggé szó szerinti, a másik inkább egyfajta parafrázis és kommentár a műveltebb olvasók számára); szerkesztett egy imakönyvet és számos liturgikus költeményt írt, tudományos módszertant és új értelmezést vezetett be a Tóra tanulmányozásába, végérvényesen megválaszolt és kodifikált sok halachikus kérdést, fontos döntéseket hozott válaszképpen a szórványzsidóság közösségeinek kérdéseire, és talmudi kommentárokat készített, számos művet írt a naptárról, illetve a szentírási és rabbinikus kronológiáról, kidolgozott egy racionális teológiát, melyre később sok középkori zsidó gondolkodó hivatkozott, végezetül pedig vitázott és harcolt a rabbinikus judaizmus valamennyi ellenségével.”

Íme egy középkori zsidó vallásfilozófus kognitív és kommunikatív megérzéseinek életmű-be sűrített története. Az ettől a modelltől kiinduló vonal egészen napjainkig húzódik. Az önmagát kifejező szubjektivitás, az önmagát kifejező bölcsesség és esztétika, az önmagát felülmúló alkotóképesség újszerű, de melyen a T'nachban gyökeredző megvilágítása ez: szenvedély, élményesztétika és élménytapsztalat.

A hit és a tudás csak együtt képes a múltat és a jövőt egyszerre jelenlővé tenni.

(folytatjuk)

APRÓHIRDETÉS

VEGYES

Újlipótvárosban garzonlakás turistáknak kiadó. Tel.: 226-4109.

Üzemorvosi, házi orvosi rendelés Zuglóban, Vezér u. 156. VITA-PHARM. Hétfő-szerda 15-16-ig. Dr. Szigeti Miklós, tel.: 220-0230.

Műfogsorrögzítés minimplantátumokkal. Bp., Szt. István krt. 4. III. 1. 320-4778. www.drviragdental.hu és www.mini-implantatum.hu

Otthoni szakápolást vállalunk Budapest területén, szükség esetén egyedi szakorvosi ellátással és gyógyászati segédeszközök helyszínre telepítésével. Együttműködünk a házi orvossal, kórházi szakorvosokkal. Kóser étkezést is biztosítunk. Szakmai működési engedéllyel és felelősségbiztosítással rendelkezünk. Tartós megrendelés esetén árkedvezményt adunk. E-mail cím: alarmcentrum@alarmcentrum.hu, 24 órás telefon: +36-30-443-1016.

Tóthné Hívós Katalin fogtechnikus mester. Fogorok, hidak készítése, javítása soron kívül. Fogszabályozó, fogfehéritő. Fogászati háttér biztosított. Szolid árak. Mozgáskorlátozottakhoz házhöz megyünk. Hétvégi ügyelet. 1013 Bp., Krisztina krt. 51. fszt. 1. Déli pályaudvarhoz közel. 06-30-222-3016, 06-1-356-9372.

Színes és fekete-fehér nyomtatás, másolás, plakátnyomtatás, könyvnyomtatás, névjegykészítés a Mammut I.-ben, a II., VI., IX. kerületekben. Messinger Miklós, 06-20-934-9523, www.rcontact.hu

Ha szeretnél Izrael mellett szolidaritást vállalni, illetve önkéntes munkával segíteni, gyere velünk Izraelbe! Sar-El önkéntes munkacsoport indul: 2015. december 13.–január 3.–január 24., január 24.–február 14. Jelentkezés: Deutsch János, +36-20-233-8454, janos.deutsch76@freemail.hu, vagy személyesen az Izraeli Kulturális Intézetben (VI. ker., Paulay Ede utca 1.) minden kedden, 16–17 óra között.

KASTÉLYOK BERENDEZÉSÉHEZ vásárolok nagyméretű, kisméretű festményeket, **EZÜSTTÁRGYKAT**, 12 vagy 6 személyes (akár hiányos) evőeszközöket, cukordobozokat, gyertyatartókat, tálcaikat stb., Kovács Margit, Gorka kerámiáit, herendi, meissen, Zsolnay porcelánokat, régi álló, fali, asztali díszórákat, antik, barokk bútorokat, tabernakulumot, szekreteret, reneszánsz dolgozószobát, bronz-, fa-, márványszobrokat (hibásakat is). Teljes hagyatékért első vevényként a legmagasabb árat fizetem, **KÉSZPÉNZBEN**. Díjtalan kiszállítás, értékbecslés, vidékre is. **Üzlet: 06-20-280-0151.**

GÁBOR ESZMERALDA becsüsműgyűjtőnk elsőként, legmagasabb

áron, készpénzért vásárol judaikat, továbbá festményeket, csillárt, bronztárgyat, bútorokat, ezüsttárgyakat, tört vagy fazonaranyat, porcelánokat, herendi, meissen, Zsolnay, Kovács Margit, Gorka Géza alkotásait is. Egyebeket, órákat, teljes hagyatékot. Kiszállítás, értékbecslés díjtalan, vidékre is. **Üzletünk: II., Fő u. 67. Tel.: 06-1-789-1693, 06-30-382-7020.**

Gyűjtő venne bélyeggyűjteményt, képeslapokat. **Éste: 322-8439, 06-20-522-5690.**

HÁZASSÁG

55–60 éves, max. 165 cm magas, karcú hölgyet keresek, aki szeret színházba és gyógyfürdőbe járni. 06-30-2000-850.

ZSIDÓ VILÁGHÍRADÓ

Görögország

Egy neonáci csoport tagjai feldúlták az athéni központi zsidó temetőt, és a vandál támadók horogkereszteket rajzoltak a sírokra. A Combat 18 csoport az interneten magára vállalta a felelősséget, amit „művészi fantázia a zsidó temetőben” kommentárral kísért. Az athéni zsidó hitközség közleményben ítélte el a „gyáva náci” által elkövetett gaztetet, és követelte, hogy a görög hatóságok kutassák fel és vonják felelősségre a bűnösöket. A nyilatkozat szerint a társadalomnak el kell ítélnie a támadást, mert az ilyen jelenségekkel szembeni tolerancia káros az országra. A görög főváros külső részében lévő, feldúlt temető jelenleg is működik. A belvárosban lévő régi zsidó temető azonban már nem üzemel. Az elmúlt években számos zsidó temetőt és holokauszt-emlékművet gyaláztak meg az országban. Felmérések szerint Európában a görögök között a legerősebb a rasszista gondolkodás, mert a lakosság 69 százaléka antiszemita nézeteket vall. A szomorú lista második helyén, 37 százalékkal, Franciaország szerepel.

Franciaország

Irina Bokova, az UNESCO vezérigazgatója bejelentette, hogy *Beate és Serge Klarsfeld* a holokauszt történetének oktatása, valamint a népiítés megakadályozása ügyének tiszteletbeli nagykövétvé és a szervezet különmegbízottjává nevezték ki. A Klarsfeld házaspár magas tisztsége elismerése annak, hogy a második világháború befejezése után történelmi és erkölcsi felelősségére figyelmeztették a társadalmat. A megbízatás az UNESCO

Beate és Serge Klarsfeld

eszméi iránti elkötelezettség jelképe is. A 76 éves Beate, egy Wehrmacht-katonán lány, és a 79 éves Serge, egy zsidó deportált fia alapították a franciaországi zsidó deportáltak leányainak és fiainak szervezetét (FFDJF). Klarsfeldéknek meghatározó szerepük volt Klaus Barbie, a lyoni régió egykori Gestapo-főnöke, valamint más náci kollaboránsok bíróság elé állításában. Fordulópontot jelentett, hogy 1995-ben Jacques Chirac államfő először ismerte el a francia állam felelősségét a zsidók deportálásában.

Egyiptom–Izrael

Négyévi kényszerszünet után ismét megnyílt az izraeli nagykövetség Kairóban. A két szomszédos ország közötti diplomáciai kapcsolatok 1979-ben jöttek létre, de a nagykövetséget 2011-ben ideiglenesen be kellett zárni, mert az „arab tavasz” idején szélsőséges tüntetők a diplomaták életét fenyegették. A változásokhoz hozzájárult, hogy 2013. július 3-án a hadsereg megbuktatta Mohamed Murszi elnököt és a Muzulmán Testvériség által irányított kormányzatot. A kapcsolatok javulását elősegítette, hogy 2014 júniusában a fegyveres erők korábbi főparancsnokát, Abdel Fattah el-Sisit választották államfővé. Egyiptom és Izrael jelenleg együttműködnek a térség stabilitásának biztosításában. A Sínai-félszigeten az ISIS terroristák már több, halálos áldozatokkal járó támadást követtek el. A terroristák utánpótlási lehetőségének korlátozását és mindkét ország biztonságának erősítését szolgálta, hogy az egyiptomi hadsereg betemette a szélsőséges Hamász által irányított Gázából egyiptomi területre vezető alagutak többségét.

Kovács

MEGHÍVÓ

A BZSH Újpesti Szeretothona és az Újpest-Rákospalota templomkörzet meghív minden kedves érdeklődőt

Az emberi jog világi és zsidó vallásjogi kérdései

című előadás-sorozatra

Előadók:

dr. Földesi Tamás ny. egy. tanár

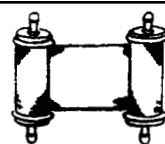
valamint

Szerdóc J. Ervin körzeti rabbi

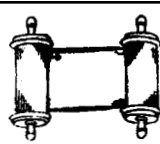
Az előadások csütörtökönként, 15 órakor kezdődnek a földszinti társalgóban.

Cím: 1042 Budapest, Liszt Ferenc u. 7.

Telefon: 06-30-661-4163 • 06-1-369-0827

IMADÓK

Templomok	Péntek este Dec. 4.	Szombat reggel Dec. 5.	Péntek este Dec. 11.	Szombat reggel Dec. 12.
Hősök	17.00	9.30	17.00	9.30
Frankel L. út 49.	18.00	10.00	18.00	10.00
Hegedűs Gy. u. 3.	17.30	9.30	17.30	9.30
Vasvári P. u. 5. (lubavicsi)	17.30	9.00	17.30	9.00
Thököly út 83.	17.30	9.00	17.30	9.00
Hunyadi tér 3.	18.00	9.00	18.00	9.00
Bethlen tér 2.	17.30	9.30	17.30	9.30
Nagyfuvaros u. 4.	15.45	8.00	15.45	8.00
Scheiber S. u. 2.	18.00	9.00	18.00	9.00
Kazinczy u. 27.	15.45	8.00	15.45	8.00
Alma u. 2.	16.30	8.45	16.30	8.45
Kórház (Amerikai u. 53.)	15.30	7.30	15.30	7.30
Páva u. 39.	18.00	9.30	18.00	9.30
Dózsa Gy. út 55.	18.00	9.00	18.00	9.00
Berzeviczy u. 8.	18.00	9.00	18.00	9.00
Károli G. tér 5.	18.00	9.00	18.00	9.00
Visegrádi u. 3.		9.00		9.00
Dessewffy u. 23.	15.45	9.00	15.50	9.00
Teleki tér 22. (szefárd)		8.45		8.45
Pesterzsébet (Zamárdi u. 7.)	17.30		17.30	
Vidéken				
Hódmezővásárhely (Szt. István tér 2.)	17.00		17.00	
Vác (Oberlander Endre tér 1.)	18.00		18.00	
Kecskemét (Nagykőrösi út 5.)	18.00		18.00	
Székesfehérvár (Várkörút 19.)	18.10		18.10	
Győr (Kossuth L. u. 5.)	18.00		18.00	
Szeged (Gutenberg u. 20.)	17.30	9.30	17.30	9.30
Debrecen (Pásti u. 4.)	15.35	8.00	15.35	8.00
Nyíregyháza (Mártírok tere 6.)	15.35	8.00	15.35	8.00
Miskolc (Kazinczy u. 7.)	17.00	8.00	17.00	8.00
Pécs (Füred u. 1.)	17.30	10.30	17.30	10.30
Kiskunhalas (Petőfi u. 1.)	17.00		17.00	
Szombathely	17.00		17.00	
Kaposvár (Berzsenyi u. 14.)	17.00		17.00	
Nagykanizsa (Fő u. 6.)	17.00		17.00	
Keszthely (Kossuth L. u. 20.)	17.00		17.00	
NAPTÁR				
December 4. péntek	Kiszlév 22.		Gyertyagyújtás: 3.36	
December 5. szombat	Kiszlév 23.		Szombat kimenetele: 4.45	
			Újholdhirdetés	
December 6–14. vasárnap estétől hétfő estig: CHANUKKA!	Kiszlév 25.–Tévé 2.		Gyertyagyújtás 3.34	
December 11. péntek	Kiszlév 29.		Szombat kimenetele: 4.45	
December 12. szombat	Kiszlév 30.		Újhold 1.	
December 13. vasárnap	Tévé 1.		Újhold 2.	

Programajánlat

DECEMBER

Budai Micve Klub
(II. Frankel Leó út 49.)

5. (szombat) 18.00: Göncz Árpád csodálatos világa. Dési János mutatja be új könyvét.

13. (vasárnap) 16.30: Chanukkai koncert a zsinagógában. Fellép: Lakatos György Amerikában élő világhírű gitárművész, Fekete László főkántor, Nógrádi Gergely, Kardos László, Zucker Immanuel kántorok, Koltai Róbert színész, Fellegi Balázs klezmerénekes, Neumark Zoltán zongoraművész. Állandó program: csütörtökönként 18 órától Frankel Baráti Kör. Csevegés, társasjáték, kártya, sakk.

Spinoza Színház
(1074 Budapest Dob u. 15.)

1. (kedd) 19.00: Hetvenéves a Budapest! Egy folyóirat születésnapja

2. (szerda) 19.00: Anyám könnyű kosztot ígért. Dész Mihály estje

6. (vasárnap) 19.00: Akit az istenek szeretnek. Csákányi Eszter estje

7. (hétfő) 19.00: Herzl. Fantáziajáték valós tényekkel

8. (kedd) 19.00: Tollasbál, avagy szerelemről sokszemközt. Kékkovács Mara, Lakatos Diána és Somlai Valéria estje

9. (szerda) 19.00: Anyám könnyű kosztot ígért. Dész Mihály estje

10. (csütörtök) 19.00: Rose. Monodráma

12. (szombat) 19.00: Kressmann Taylor: Címzett ismeretlen. Levéldrámá

13. (vasárnap) 19.00: Heller Ágnes-est. Nos, hogy vagyunk?

14. (hétfő) 19.00: Lehár. Zenés játék

19. (szombat) 19.00: New York, időszámítás előtt. Bolgár György, Galkó Balázs

Generációk Klubja
(Hunyadi tér 3. 1. emelet)

A hétfői programok 3 órakor kezdődnek!

7.. Deák Gábor a klub vendége
14.: Tények-történelem-humor 70 év tükrében. Kardos Péter főorobival, az Új Élet főszerkesztőjével Spánn Gábor beszélget
21.: Breuer Péter Közép-Kelet-szakértő előadása
28.: Zsidóság-történelmi áttekintés. Előadó: Fináli Gábor h. rabbi
December 3-ától a megszokott napon és időpontban folytatódik a torna.

Hírek, események röviden

– A zalaegerszegi hitközség számára fontos az adakozás. Éppen ezért nagy öröm volt számunkra, hogy részt vehettünk a Boncodföldi Autisták Védőotthona megsegítésére szervezett jótékonyágon esten a Városi Hangverseny- és Kiállítóteremben, a volt zsinagógában. Az általunk felajánlott ajándékutalvány nagyon jó célt szolgált, nagyon jó helyre került. **Virágh Judit.**

– **Helyreigazítás.** Előző számunkban a Halálozások rovatban elírás történt. A Kostyál Lászlónét gyógyszerész egyik unoka neve helyesen: Dorit.

Kántor kerestetik

A Hunyadi téri körzet kántori-előimádkozói pozícióba keres agilis, a közösség iránt elkötelezett, új, alternatív dallamokra (karlebach, izraeli) is nyitott személyt. Elérhetőség: 06-1-342-5322, 06-30-395-0567, 06-30-309-9938, bzsh.hunyaditer@hdsnet.hu

ÚJ ÉLET

a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének lapja
1075 Budapest, Síp u. 12.
Telefon/fax: 322-2829

E-mail: ujelet@bzsh.t-online.hu

Főszerkesztő:

Kardos Péter

Olvasószerkesztő:

Gábor Zsuzsa

Kiadótulajdonos:

Mazsihisz

Előfizetési díjak:

Belföldön: 1 évre 4800 Ft

Külföldre 6800 Ft/év

USA és Izrael: 7500 Ft/év

Az összeg valutában is befizethető az aktuális árfolyamon.

OTP bankszámlaszám:

11707024-22118480

OTP SWIFT kód:

(BIC) OTPVHUHB

IBAN:

HU66 1170 7024 2026 2095 0000 0000

Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap

Üzletág, előfizethető a kiadónál.

Postacsekk: 11707024-22118480

Terjesztéssel kapcsolatos reklamációk intézése a 06-(80)-444-444-es ingyenes zöldszámon.

Szedés, tördelés:

WolfPress Nyomdaipari Kft.

Nyomdai munkák:

mondai Kft., www.mondai.hu

Felelős vezető: Nagy László

ISSN 0133-1353

2019: Maccabi Játékok Budapesten

(MTI) Budapest rendezheti a 2019-es Maccabi Európa Játékokat, amely a földrész legnagyobb zsidó sporteseménye – jelentette be Motti Tichauer, az Európai Maccabi Konföderáció ügyvezetője. A budapesti pályázat a szavazáson Bazel városát múlta felül.

Jusztin Ádám, a Maccabi Vívó és Atlétikai Club elnöke, a magyar pályázat vezetője elmondta: különleges eseménynek lehetnek 2019-ben házigazdái, amely mérföldkőnek tekinthető a hazai zsidóság életében, ugyanakkor Budapestnek és Magyarországnak is kiemelkedő sporteseménye lesz.

„Az esemény ugyan csak tíznapos, de nekünk ez sokkal többről szól, a magyar zsidóság jövőjének meghatározó eseményét szeretnénk megrendezni, amely rengeteg magyar zsidó fiatal számára mutatja meg, hogy a sport hogyan tanít egyszerre felelősségre, ugyanakkor nyújt önfeléd pillanatokat” – mondta Jusztin.

Több olimpiai és világbajnok jön

A Maccabi Európa Játékokon közel 2500 sportoló részvétele várható, ez-

zel Magyarország legnagyobb sporteseménye lesz 2019-ben – áll a szervezők közleményében. A játékokon számos olimpiai és világbajnok vesz részt. A magyar csapatban korábban olyan hírességek szerepeltek, mint például Polgár Judit, minden idők legeredményesebb női sakkozója, vagy S. Kovács Ádám világ- és Európa-bajnok karatés.

Az október végén hangzott el, hogy a magyar kormány támogatja a játékok megrendezésére benyújtandó magyarországi pályázatot, a lehetőség elnyerése esetén pedig 2,1 milliárd forintot biztosít a szervezésre és megrendezésre.

...és ideje van a nevelésnek

Egy elegáns párizsi étterembe betér egy kis ember, a bárpulthoz lép, kér egy whiskyt, megissza, és fizet.

– Ötszáz frank!
– Mennyi? Miért ilyen drága?
– De uram, ez egy luxusétterem.

Nézzé meg azt a képet a falon: az például valódi Picasso.

Másnap ismét bejön az emberke, rendel egy whiskyt, megissza, aztán bal kézzel eltakarja a szemét, letesz a pultra egy öfrankost, és azt mondja:

– A Picassót már tegnap láttam!

Az indiánok elkapnak négy cowboyt. Azt mondja az indiánfőnök:

– No, amelyikőtöknek a legrövidebb a neve, azt szabadon engedjük, a többi meghal. Mi a nevetek?

– John – mondja az első cowboy.

– Joe – mondja a második.

– X – mondja a harmadik.

– Félix – mondja a negyedik.

Zsidó származású magyar labdarúgókról emlékeztek meg Bukarestben

Zsidó származású magyar labdarúgókról emlékeztek meg Bukarestben egy kiállításon, amelyen Takács Szabolcs, a Nemzetközi Holokauszt Emlékezési Szövetség (IHRA) magyarországi elnöke is részt vett.

A Magyarország bukaresti nagykövetsége és a Balassi Intézet bukaresti fiókja által szervezett kiállításon a Magyar Zsidó Kulturális Egyesület és az MTK sportklub közös projektjét mutatták be a bukaresti Zsidó Közösségi Központban.

Takács Szabolcs az MTI-nek elmondta: a kiállításon olyan zsidó származású magyar labdarúgókra, edzőkre emlékeztek, akik Magyarországnak sok dicsőséget hoztak, ennek ellenére egy részüket elpusztított-

ta az esztelen terror, ami a lelkeket és az elméket elborította a második világháború idején.

Úgy vélte, hogy a „Futballmágusok és labdazsonglőrök itthon és a nagyvilágban. Magyar zsidó labdarúgók, edzők és az elit futball” című interaktív kiállítás közel áll az emberekhez és könnyen értelmezhető, tragédiája ellenére.

A kiállítás megnyitón Izrael bukaresti nagykövete, illetve több IHRA-tagország nagykövete, államtitkárak, a Román Labdarúgó Szövetség és a Román Hivatásos Labdarúgó Liga képviselői is jelen voltak.

Pompiliu-Nicolae Constantin történész, sportújságíró a romániai nemzeti sportolókról tartott előadást, Andreides Gábor, a kiállít-

tás egyik szakmai előkészítője pedig a Magyarországról induló, Olaszországban sztáredzővé vált Weisz Árpád életútjáról beszélt. Az interaktív tárlaton 11 játékos – köztük minden idők legsikeresebb magyar edzője, Guttman Béla, valamint az egyebek mellett az olasz Internazionalénál is játszó, majd edzőként dolgozó Weisz Árpád, továbbá a Real Madridot első bajnoki címéhez vezető Hertzka Lipót – alakja elevenedik meg.

Az IHRA-elnök romániai kollégájával, Mihnea Constantinescuval is találkozott, és megállapították, hogy mindkét fél érdekelt az együttműködésben. Takács Szabolcs emlékeztetett, hogy az idén Magyarország tölti be az IHRA soros elnökségét, amelyet a jövő évben Románia vesz át. A román fél megerősítette, hogy folytatni akarja a magyar elnökség alatt megkezdett munkát, és azt kérték, hogy a két ország még az elnökség átvétele előtt szervezzen közös szemináriumot a roma genocídiumról, jelképezve azt is, hogy a két ország ebben a kérdésben is együtt tud működni.

Takács Szabolcs szerint a román vezetőknek a holokauszt romániai emléknapja alkalmából elmondott beszédei azt mutatják, Románia is kezdi egyértelműen kimondani az akkori állam felelősségét a holokausztban, ami fontos változás a korábbi évekhez képest.

Romániában 2004 óta október 9-én tartják a holokauszt romániai áldozatainak emléknapját.

InfoRádió/MTI

Megmondóemberek

A magyarországi zsidók elsősorban magyarok, ezáltal a magyar kormány felelőssége, hogy megvédje állampolgárait.

Ilan Mor

A párizsi terrortámadásokban a gyilkosok franciául beszéltek, lövéseikkel az integráció csődjét hirdették. Ez a botrány csak méreteiben különbözött a Charlie Hebdótól, melyre a válasz szép retorika volt csupán. A mostani péntek 13-át éppúgy elefelejtik majd, mint ahogyan Európa egyetlen szóval sem méltatlankodott Jeruzsálem és Tel-Aviv kéréséi ellen. Ez most egy új világ, melynek nyelvét és logikáját Európa nem érti. Rémségében Franciaország megerősítette határainak védelmét. Ellenségei azonban már rég belül vannak. Csak a megnevezésük várta magára.

Ungvári Tamás

Ha európaiak vagyunk, akkor pénteken a népiünket támadták meg. Miben bízunk?

Horányi Gábor, a Lauder Javne-iskola főigazgatója

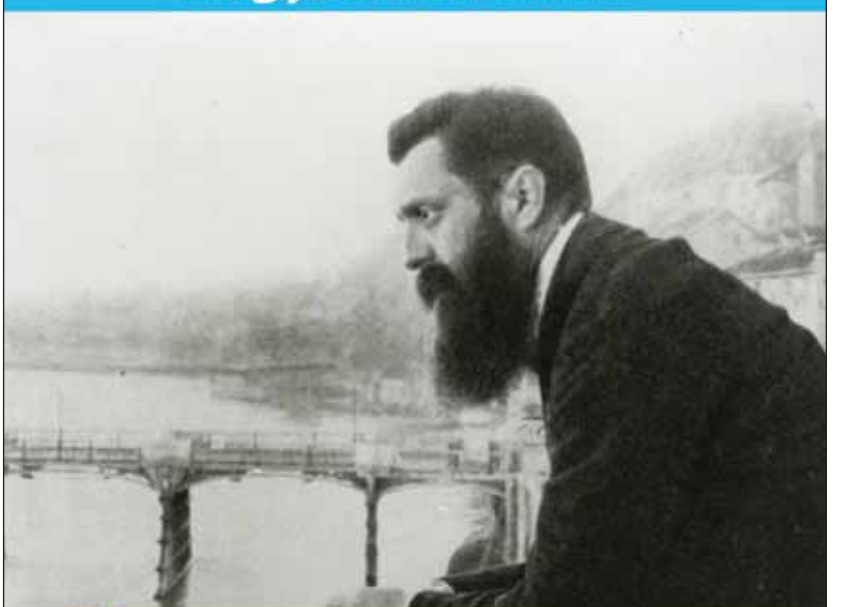
SPÁNN GÁBOR

Zakó

Néhány héttel ezelőtt talán az Új Élet volt az egyetlen sajtótermék, amelyik nem foglalkozott azzal a botrányal, amin a teljes magyar írott és elektronikus média rugózott. Bárhova kapcsolt az ember a tévén, ötvé-nedszer is láthatta a kukában kidobva egyik vezető politikusunk személy-re szabott zakóját, melyet Budapest egyik legdrágább férfidivatüzletében készítettek, meghozzá úgy, hogy a belső zseb fölé a tulajdonos nevét is belehímézték. Az oknyomozó kollégák kiderítették, hogy ebben az üzletben a férfizakók ára alaphangon 300 000 forintnál kezdődik, de valamelyik verdesi a milliót. A Facebook időnként leállt a túlterheltségtől, amit a véleménydömping okozott, érdekes minősítésekkel. Politikusunkat részint a rongyruzás miatt, hogy miből is futotta neki egy ilyen áru ruhadarabra, másrészt azért marasztalták el, hogy ha már elunta hordani, miért nem adta oda valamelyik jótékonyági szervezetnek. Gondolom, a vihar ki-robbanását követő éjszaka a magas rangú politikai vezető agytrösztjére rá-zárták a hozzátartozó minisztérium irodájának ajtaját, mondván, addig nem jöhettek ki, míg valami elfogadható magyarázatot ki nem találtak. Szép feladat nagy gondolkodóknak. És a hegyek születtek egy egeret. A válasz valami olyasmi volt, hogy szégyellje magát az az újságíró, aki más vágnagyfogótól ült egy fal tövében, keressenek maguknak a szerkesztők ennél magasabb témát. Szerintem az éjszaka elfogyasztott kávé és pogácsa kidobott pénz volt. Maga az érintett, amikor szembesítették a kérdéssel, miért is tett ilyet, csak annyit válaszolt: ez neveléses, ő ilyesmivel nem kíván foglalkozni. Rajtam pedig ismét úrrá lett a jól ismert dézsávű érzés. E lap hasábjain sok évvel ezelőtt megírtam történetemet kedvenc zsidó koldusomról, akin bebizonyosodott az örök igazság: nehéz jót tenni az emberekkel akarata ellenére. Az én emberem nem messze a Dohány-zsinagógától ült egy fal tövében, ujjatlan matrőztrikóban, elől-hátul lukas halásznadrágban, pánt nélküli vietnami papucsban, és az arrajáróktól koldult. Ez a szerelés volt rajta, tekintet nélkül az évszakra. Miután régi időkből ismertük egymást, mert ő nem volt mindig koldus, én meg nem jártam mindig zsinagógába, ezért amolyan cinkosság volt köztünk. Mikor már nem bírtam nézni, hogy lilák a lukas zoknijából kikandikáló lábujjai és remeg a hidegtől a keze, a feleségemmel kitaláltuk, hogyan segíthetünk igazán rajta. Az asszony ideadta azt a gyönyörű alpakaöltönyömet, amit pár hónappal korábban vettünk, de sajnos rapid módon kihíztam, és csak szekrényben állt. Odaajándékoztam koldusomnak, aki nem győzött skajachok tömegét mondani, köszönve a micvét, és Istenünk áldását kérni rám. Az ilyesmi jólesik az ember lelkének. Az már kevésbé, hogy egy még hidegebb napon újra a zsinagógába igyekeztem, amikor feltűnt, hogy az én emberem ugyanabban a hajszálvékony, rongyos cucuban ül, mint amitől elképzelésem szerint megváltottam. Miután szemrehányást tettem neki, hogy miért nem hordja a tőlem kapott gyönyörű öltönyt, ami megvédeni a hidegtől, vagy ha eladta, miért nem mondja meg, ekképp felelt. Szerkesztő úr! Lehet, hogy maga jó újságíró, de az életről semmit sem tud. Újra köszönöm a göncöt, de képzelje el, ha én ideülök a maga flancos brókeröltönyében, és magam elé teszem a kalapot, ki dob abba akár egy fillért is?! Vegye tudomásul, hogy ez a rongykollekció az én munkaruhám, a feleségem nagy gondalal lukasztotta ki a zoknikat, és tépte le az ingem ujját. Úgyhogy ne akarjon tönkretenni.

Akkor eloldalogtam, most pedig, a csúcspolitikusunk körüli botrány ki-robbanásakor, elgondolkodtam. En egyáltalán nem útelem el felkent vezetőnket, hisz ő is emberből van, és felteszem, ahhoz fiatal még, hogy agyszerkentőket szedjen. Éppen ezért képtelen megjegyezni, hogy melyik nagy nevű külföldi partnerével történt tárgyaláskor volt rajta a kidobott zakó. Nem akarta kiténni magát annak, hogy elmegy Zimbabwébe, és az ottani társminiszter ránéz, majd odasúgja emberének: ez a Magyarország tényleg csóró lehet, ha a politikusának nem tud egy második zakót venni, hisz ez volt rajta a múltkori aláírásor is. Hát talán ezért dobta ki az éj leple alatt prominensünk ezt a drága darabot. A másik ok csak az lehet: a magas rangú úrnál bekattant, hogy hátha mégis igazuk van azoknak, akik szinte naponta elmondják: túl nagy rá a zakó...

Herzl Tivadar örökül hagyta nekünk....

Biztosítani akarjuk a zsidó nép és Izrael Állam létének folytonosságát.

Az Ön öröksége is hozzájárulhat e célhoz.

Keren Hayesod - United Israel Appeal, a szervezet, amely Izrael részére gyűjt adományt.

Tőlünk megtudhatja hogyan
E-mail: legacy@kh-ua.org.il
Telefax: +972-4-6263636
Mobil: +36-30-7154136

